

ZO ZUID OOST

MASTERPLAN ZUIDOOST
PROGRAMMA 2021 – 2040

Intentieverklaring Alliantie Zuidoost

Met het plaatsen van onze handtekening verbinden wij ons als partners van het kernteam van de Alliantie aan Zuidoost en aan het realiseren van de ambities in het Masterplan Zuidoost. *We zoeken en vinden het eigenaarschap, de betrokkenheid en de ervaring van bewoners en mensen uit het maatschappelijk veld bij alle stappen die wij zetten;*

We zullen ons inzetten om van het Masterplan Zuidoost een succes te maken. Dat doen we de komende twintig jaar gezamenlijk, met hart en ziel. In alles wat we doen zijn we vriendelijk, toegankelijk en verstandig; We willen hele goede resultaten boeken. Daarom werken we samen. Ook als er onduidelijkheid is of meningsverschillen zijn; Iedereen vertelt openlijk wat hij of zij doet, waarom en hoe. Wij spreken elkaar aan op ons handelen en op het nakomen van afspraken; We durven fouten te maken en staan er voor open om (onszelf) bij te sturen. Omdat wij niet alles weten en het samen steeds beter willen doen, kiezen we voor een lerende aanpak; Er is altijd ruimte voor tegenspraak, voor nieuwe ideeën en voor inspirerende initiatieven.

Amsterdam, 4 februari 2021

Femke Halsema Burgemeester, Voorzitter	Tanja Jadnanansing Stadsdeelvoorzitter	Marjolein Moorman Wethouder Onderwijs, Armoede en Inburgering
Laurens Ivens Wethouder Wonen, Bouwen, Openbare Ruimte, Groen, Reiniging en Dierenwelzijn	Graziella Hunsel Rivero Bewoner	Wim van der Kamp Voorzitter Stadsdeelcommissie
Hester van Buren Voorzitter Raad van Bestuur Rochdale	Henk Markerink Directeur Johan Cruijff Arena Voorzitter Zuidoost City	Dominique Hermans Algemeen Directeur Randstad Nederland
Marleen Beumer Bestuurder Stichting Ouder en Kindteams	Harry Dobbelaar Bestuurder ZONOVA	Frank Paauw Hoofdcommissaris Politie
Jeroen Steenbrink plv. Hoofdofficier van Justitie	Kajsa Ollongren Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Namens deze, Bert van Delden, plv. Directeur Generaal	

MASTERPLAN ZUIDOOST
PROGRAMMA 2021 - 2040

INHOUD

Intentieverklaring Alliantie Zuidoost	2
1. INLEIDING & SAMENVATTING	6
2. WAAROM EEN MASTERPLAN?	10
Analyse en duiding	11
3. AMBITIES	23
4. DOORBRAKEN EN MAATREGELEN	29
Ambitie 1	29
Ambitie 2	33
Ambitie 3	39
Ambitie 4	43
Ambitie 5	48
5. ORGANISATIE EN FINANCIËN	50
Organisatie	50
Financiën: Indicatieve meerjarenraming, dekking, afspraken over wijze van prioriteren	54
BIJLAGE 1 KERNTTEAM ALLIANTIE 2020-21	56
BIJLAGE 2 MEETBARE EFFECTEN (OUTCOME) EN INDICATOREN PER AMBITIE	57
BIJLAGE 3 INDICATIEVE MEERJARENRAMING PER AMBITIE EN PER DOORBRAAK	60

Leeswijzer

Dit Masterplan bevat de voorgenomen aanpak, het meerjarig kader, met analyse, de inhoudelijke aanpak en beschrijving van rollen en verantwoordelijkheden. Daarnaast worden er ieder jaar gezamenlijke uitvoeringsplannen gemaakt en vastgesteld door de Alliantie.

Hoofdstuk 1 is de inleiding en samenvatting. *Hoofdstuk 2* gaat in op de aanleiding om een Masterplan voor Zuidoost te maken aan de hand van wat het streefbeeld voor 2040 is. In *hoofdstuk 3* zoomen we in op wat er niet goed gaat in 2020. We onderbouwen welke aanleidingen we zien om extra te investeren, zowel materieel als immaterieel. We leggen

uit waarom dit langdurig en op meerdere fronten tegelijk nodig is. In *hoofdstuk 4* worden de ambities van de alliantie geformuleerd en de belangrijkste doelgroepen afgebakend. We leggen hier de drie maatschappelijke effecten (hoofddoelen) vast die we willen bereiken. In *hoofdstuk 5* werken we de vijf ambities verder uit in concrete doorbraken, maatregelen en inspanningen. Ook de samenhang tussen de doorbraken met de drie hoofddoelen wordt weergegeven. In *hoofdstuk 6* komen tot slot organisatie, samenstelling en governance van het kernteam van de Alliantie en de manier van samenwerken aan de uitvoering aan de orde. We sluiten af met de indicatieve meerjarenraming.

INLEIDING & SAMENVATTING

Op 13 december 1966 slaat Burgemeester Gijs van Hall de eerste paal voor woningbouw in de Bijlmermeer. Krap twee jaar later, op 25 november 1968, nemen Kees en Truus Copray als eerste bewoners de sleutel in ontvangst van hun nieuwe woning in de flat Hoogoord. De Bijlmer was een belofte. Mooie ruime en betaalbare woningen voor iedereen. Veel groen. Alle ingrediënten voor een mooi, bloeiend stadsdeel. Tegenwoordig komt het stadsdeel vaak op een negatieve manier in het nieuws. Een opeenstapeling van uitdagingen, verkeerde beslissingen en negatieve ontwikkelingen zorgden ervoor dat Zuidoost te vaak in statistieken bovenaan de verkeerde lijstjes terecht kwam. Deels ten onrechte. Zuidoost is een bloeiend en bruisend stadsdeel. Veel bewoners zijn er trots op om hier te wonen. Tegelijkertijd realiseren we ons dat veel dingen (nog) beter kunnen. De komende jaren willen we met elkaar de kansen voor jongeren, de leefbaarheid en de veiligheid naar een hoger plan brengen. Daar gaat dit Masterplan over.

Diversiteit

Kees en Truus waren de pioniers van deze nieuwe wijk. Jarenlang waren om hen heen de bouwkranen te zien en klonken de heimachines. Hier werd een nieuw stuk stad uit de grond gestampt. Velen wisten door de jaren heen hun weg naar de Bijlmermeer te vinden. De wijk had aantrekkingskracht voor veel nieuwkomers. Want hier kon nog betaalbaar gewoond worden! Zuidoost was van meet af aan een kleurrijk stadsdeel. Enkele decennia later is het stadsdeel kleurrijker dan ooit. Diverser dan de meeste Nederlandse wijken in grote steden, waar nieuwkomers welkom zijn. Dat is altijd zo gebleven. Hier wonen meer dan 170 nationaliteiten samen.

Pioniersgeest

Ruim vijftig jaar later is Zuidoost nog steeds groen, bruisend, mooi. Veel mensen wonen er graag. Tegelijkertijd ziet de wereld er anders uit: Zuidoost kent genoeg uitdagingen. 35% van de kinderen groeit op in armoede. Dat is veel te veel. Voor veel kinderen die in Zuidoost geboren worden, betekent dit: minder kansen dan veel andere Amsterdamse

kinderen. Naast kansenongelijkheid kent Zuidoost nog andere uitdagingen.

Veel bewoners hebben gevoelens van onveiligheid – om uiteenlopende redenen. Velen voelen zich niet gehoord, gezien, begrepen. Hoog tijd dus om met elkaar het tij te keren. Met hulp van de enorme kracht die ook in het stadsdeel aanwezig is. In alle buurten zijn betrokken bewoners te vinden die elkaar de helpende hand toesteken. Vaak ontstaan uit het niets bijzondere initiatieven die de kracht van Zuidoost en haar bewoners laten zien. Die kracht moeten we met elkaar benutten om Zuidoost nog mooier te maken. Die kracht maakte ook dat bewoners na een reeks van geweldsincidenten in 2019 de straat op gingen. Vaders en moeders hadden er genoeg van. Het moet stoppen. Voor ons als Alliantie was de kracht van deze sterke bewoners een belangrijke inspiratiebron. We willen met nadruk naast hen staan. De pioniersgeest van toen waait nog steeds rond in dit deel van de stad. Dat maakt dit stadsdeel zo uniek. En dat willen we graag behouden!

Waarom het Masterplan?

De hierboven genoemde geweldsincidenten in de zomer van 2019 waren in feite de directe aanleiding. Het kon zo niet langer. Er zijn veel zorgen over de leefbaarheid en veiligheid. Te veel bewoners hebben problemen. Op gebied van wonen bijvoorbeeld, gezondheid, of inkomen. Vaak meer dan in de rest van de stad. Daar willen we met elkaar verandering in brengen. Daarvoor is een aanpak nodig die vele jaren duurt. Want veranderen kost tijd. Deze aanpak moet gaan leiden tot een structurele verbetering voor de bewoners in het algemeen. En voor jonge, opgroeiende bewoners van Zuidoost in het bijzonder. Hen willen we alle kansen bieden – ongeacht waar ter wereld ze voor zichzelf een toekomst zien. In Zuidoost kunnen ze hun startkwalificatie behalen – zich ontwikkelen tot vakmensen en studenten. Net zoals iedere andere jongere in Amsterdam en in de rest van Nederland.

Dat is waar het Masterplan voor staat. Alliantiepartners trekken daarbij met nadruk samen met de bewoners van Zuidoost op. Samen helpen we elkaar. We denken daarbij vanuit de kracht van het stadsdeel en niet vanuit de problemen. We gaan werken vanuit het vertrouwen in en van de mensen die er wonen en werken. Met perspectief voor de jongeren die er vandaag de dag al opgroeien. We gaan op een betekenisvolle manier de uitdaging met elkaar aan. Vertrouwen is iets wat je moet verdienen. Niet iedereen in de Bijlmermeer heeft goede ervaringen met overheden en officiële instanties. Werken aan die vertrouwensband is dus een van onze eerste en belangrijkste opgaven. Daar willen we als Alliantie keihard op gaan inzetten. Zonder dat vrouwen in elkaar gaan we het niet redden. We realiseren ons dat als Alliantie. En daarin hebben we nog een lange weg te gaan.

Alliantie Zuidoost

We doen het met nadruk met elkaar. Om die reden is de Alliantie Zuidoost in het leven geroepen. Scholen (P.O. en V.O.), corporaties, Rijk, politie, Openbaar Ministerie, maatschappelijke partners op het gebied van welzijn, (jeugd)hulp, ondernemers, werkgevers en kunst- en cultuursector, gemeente en bewoners: gezamenlijk slaan we de handen ineen. Al deze partijen zijn in de Alliantie vertegenwoordigd. We werken samen, als bewoners, ouders, opvoeders, maatschap-

pelijke partners, vrijwilligers en professionals met de jongeren en kinderen van nu, de volwassenen van de toekomst. Dat betekent dat we voor een lange periode gaan investeren op het gebied van wonen, veiligheid, opleidingskansen en werkgelegenheid voor de bewoners.

“Wij zijn de mensen die de problemen gaan oplossen. Maak gebruik van ons. Wij zitten in de haarvaten van het stadsdeel. Wat ik het stadsdeel voor 2040 toewens? Minder armoede. Kansen voor iedereen. Respect voor elkaar.”

(citaat bewoner)

We gaan het anders doen

Hoe? Door vanuit kennis, inzicht en ervaring van zowel bewoner als professional met elkaar te bouwen. Dat doen we door continu de dialoog met elkaar te zoeken. We gaan er allen in met een open instelling. Met respect voor het standpunt van de ander. En altijd met de wil iets te leren van elkaar. Als Alliantie realiseren we ons, dat we anders moeten gaan werken om succes te kunnen boeken. Grote organisaties als de gemeente bouwden in het verleden vooral met stenen - en minder aan mogelijkheden van de mensen die er wonen. Dat is historisch zo gegroeid. In het hier en nu lijken we vooral en te vaak te willen controleren. Op die manier bouwen we niet aan iets moois, maar houden we dingen in stand. Het Masterplan staat voor lef, voor trots, voor actie. Het roer moet om.

Twintig jaar lang investeren

Zuidoost kent veel ingewikkelde vraagstukken. Het kost tijd om daar verandering in te brengen. Daarom verbinden alle partijen zich voor ten minste twintig jaar aan Zuidoost. Alleen dan kun je grote veranderingen voor elkaar krijgen. Het Masterplan is de basis voor al deze veranderingen. Een plan dat niet in beton gegoten is, maar wel duidelijk richting geeft. Want de werkelijkheid is vaak anders dan we op papier bedenken. We kunnen niet alles weten. We willen vooral veel ruimte voor verrijking, verrassing, initiatief. Naast alle uitdagingen is Zuidoost vooral ook een stadsdeel dat bruist. Die kracht willen we benutten. Het stadsdeel moet wel veiliger worden dan het nu op sommige plekken is. Iedereen moet dezelfde kansen hebben in onze stad, onafhankelijk van waar je woont.

Wie maakten dit plan?

De Alliantie, in samenwerking met de bewoners van het stadsdeel. We organiseerden meerdere gesprekken, (digitale) bijeenkomsten, ontmoetingen, zo goed en zo kwaad als dat kan in coronatijd. De ogen van Nederland zijn al langere tijd op Zuidoost gericht. Hoe bouw je een inclusieve en diverse samenleving? Hoe geef je taalbeheersing een stevige plek in de ideale basisschool en VO-school? Hoe realiseer je meer betaalbare woningen voor jongeren? Hoe pak je met je bewoners – van jong tot oud – de gevoelens van onveiligheid aan? Zuidoost laat op een aantal vragen al een antwoord zien. Ons mooie stadsdeel heeft hier van oudsher al ervaring mee.

Dat was, is, onze gezamenlijke inspiratie bij het maken van dit plan. Dit zal ook de komende twintig jaar een belangrijke bron van inspiratie zijn. Maar voor alles geldt: We doen het samen. Het Masterplan is van bewoners en van de Alliantie samen. Ook binnen de Alliantie zijn bewoners met nadruk vertegenwoordigd. Gezamenlijk verrijken en verbeteren we ons plan. Op ieder moment. Nu. In de nabije en in de verdere toekomst. Vanaf januari 2021 is er een website beschikbaar waarop bewoners en andere geïnteresseerden alle ontwikkelingen kunnen volgen en terecht kunnen met vragen, suggesties, goede ideeën. We zoeken continue de dialoog met elkaar.

De aanloop naar het Masterplan

“Verbinding, dat is waar het nog aan ontbreekt in Zuidoost. Er is ongelooflijk veel potentie in dit stadsdeel. Maar het zijn eilandjes. Die moeten we met elkaar verbinden met het grotere geheel. Daarmee kunnen we ongelooflijk veel bereiken voor Zuidoost.”

(citaat bewoner)

Wat willen we aanpakken?

Het Masterplan Zuidoost gaat over alle leefgebieden en haar inwoners. Het gaat over wonen, werken, opgroeien, het ontwikkelen van talenten. Het gaat over kansengelijkheid. We formuleerden vijf ambities, die leidend zijn hierbij. Hier gaat het om:

1. Inwoner zijn van Zuidoost betekent dat je in alle opzichten volwaardig, geaccepteerd en gerespecteerd burger bent van Amsterdam;
2. In Zuidoost opgroeien en wonen betekent dat je goed en veilig woont en over straat kunt gaan;
3. In Zuidoost opgroeien en wonen betekent dat je alle kansen en mogelijkheden hebt om je te ontwikkelen, te groeien en talenten te ontplooiën;
4. In Zuidoost zijn we trots op onze positie als economische toplocatie, op ons ondernemerschap en onze creativiteit en investeren we wederkerig daarin en in werk voor onze inwoners;
5. Zuidoost verandert het bestuur: In Zuidoost heb je te maken met één overheid, die transparant, flexibel en effectief is en stuurt vanuit het belang van het gebied en haar inwoners

Samen op weg naar 2040 met de volgende drie doelen, maatschappelijke effecten voor ogen:

1. Duurzame verbetering van het perspectief van de jeugd;
2. Duurzame verbetering van de veiligheid;
3. Duurzame verbetering van de leefbaarheid.

Hoe gaan we het aanpakken?

De doelen helpen ons om scherp te zijn en te blijven op onze inspanningen. Waarom deze vijf ambities? Omdat ze gezamenlijk bijdragen aan het bereiken van onze doelen. We hebben de ambities op hun beurt opgeknipt in een aantal doorbraken, maatregelen en ontwerpen. Ook aansprekende initiatieven vanuit de buurten zelf krijgen hier uiteraard een plek. Zo maken we met elkaar concreet waar we naar toe willen. We monitoren bij iedere stap wat we doen, we meten wat de toegevoegde waarde ervan is en we maken ook de voortgang op de maatschappelijke effecten, de doelen meetbaar. Inhoudelijk deskundigen deden voorstellen voor de doorbraken, maatregelen en ontwerpen. Bewoners, ondernemers en andere maatschappelijke partners van Zuidoost hadden hier een belangrijke stem in. Ook de bouwstenen die zij aandroegen, zijn terug te vinden in de voorstellen. Zij zijn immers vertegenwoordigd in de Alliantie.

Waar gaat het dan om?

Het gaat hier om doorbraken die kansrijk zijn, soms gedurfd, en soms gewoon om veel doorzettingsvermogen vragen. Sommigen zijn op de korte termijn te realiseren. Sommigen vereisen meer tijd, doordat andere samenwerkingsvormen, nieuw beleid of nieuwe regelgeving nodig is. De Alliantiepartners gaan er alles aan doen om dit samen te realiseren en de voorwaarden te scheppen waarop dit ook echt kan! In het Masterplan staat wat we extra doen. Wat de extra inspanning is bovenop wat er al gebeurt en wat voor het overgrote deel gewoon door zal gaan. We stoppen niet met wat we al deden. Behalve als het niet blijkt te werken. Met elkaar zetten we de stap naar *meer dan* goed genoeg en *blijvend* goed genoeg.

“Op naar een duurzame samenleving. Twintig jaar is een aardig streven. Ik schat zelf dat het veel sneller kan! Er is nu al een nieuwe generatie in Zuidoost aan het opstaan met ongelooflijk veel talent, veel bagage. Dat zijn de verbinders. Zij kunnen anderen meenemen hierin.”

(citaat bewoner)

WAAROM EEN MASTERPLAN?

2040

Iedereen wil graag in Zuidoost zijn. Om te leven, te wonen en te werken. Om kinderen te krijgen, op te groeien en naar school te gaan. Wat Zuidoost uniek maakt is in de afgelopen twintig jaar niet veranderd - al is Zuidoost bijna verdubbeld in aantal inwoners en in woningen. In alle opzichten is Zuidoost nog meer dan ooit tevoren een divers stadsdeel. Een voorloper en een voorbeeld voor het hele land voor de inclusieve, diverse, energieke samenleving die Nederland wil zijn, waarin iedereen mee doet en mee kan doen. Mensen van vele culturen, achtergronden, en uiteenlopende sociaaleconomische positie leven niet alleen naast maar vooral ook met elkaar. Als je denkt aan Zuidoost en de bewoners van Zuidoost dan denk je automatisch aan levenskracht, veerkracht en veelzijdigheid. En aan een prachtig groen, ruim deel van Amsterdam waar ruimte is voor iedereen.

Ongeacht je inkomen kun je in Zuidoost een goede woning vinden. In veel van de nieuwe huizen wonen mensen die eerst ergens anders in het stadsdeel of in een ander deel van de stad woonden. In een omgeving waar je veilig de straat op kunt, ongeacht het uur van de dag; waar kinderen veilig naar school gaan en in de buurt kunnen spelen. Mensen hebben werk en iedereen kan daar goed van leven. Bewoners voelen zich veilig. Thuis, op school, op straat, overal. Voor vragen over uiteenlopende leefgebieden kunnen bewoners dicht bij huis terecht. Op school. Ouders kunnen daar ook terecht met al hun opvoedingsvragen, bij dat ene vertrouwde gezicht in de buurt.

Ook excellent onderwijs is voor iedereen in de buurt, op alle niveaus. Zuidoost heeft intussen een reputatie als het om uitstekend onderwijs gaat. Met de beste leerkrachten. Ieder kind krijgt veel persoonlijke aandacht en kan zijn talenten optimaal ontwikkelen. Schoolresultaten liggen op hetzelfde niveau als iedere willekeurige andere plek in de stad en in Nederland.

Terug naar 2020

Ook in 2020 gaat het goed met Zuidoost, en met veel inwoners. De grote stedelijke vernieuwingsoperaties van de jaren negentig, nul en tien zijn een succes geweest. De inrichting van de openbare ruimte is veranderd en verbeterd. Veel mensen wonen nu veel prettiger dan twintig jaar geleden. Mensen met een wat hoger inkomen konden daardoor in Zuidoost blijven wonen. Eerder waren daar eigenlijk geen mogelijkheden voor. Het groene karakter van het stadsdeel is versterkt. Veel scholen zijn vernieuwd, op veel plekken is het goed toeven in Zuidoost. Het stadsdeel heeft daar de voor haar zo kenmerkende sociale cohesie behouden. Een nieuwe generatie hoogopgeleide inwoners staat op, met veel potentie.

Met deze omvangrijke stedelijke vernieuwingsoperaties werd een aantal vraagstukken echter niet opgelost. Vraagstukken die hun oorsprong vinden in maatschappelijke of economische factoren. Soms is de omgeving daarbij van invloed. Er zijn daarom nog steeds mensen in Zuidoost die kampen met achterstanden. In sommige buurten is er onvoldoende perspectief voor jongeren. Werkloosheid is een vaak voorkomend fenomeen. Veel mensen lukt het niet om op eigen kracht uit zo'n situatie te komen. Dat beperkt verschillende generaties in hun ontwikkeling.

De gemeente en maatschappelijke partners hebben deze vraagstukken de afgelopen jaren soms onvoldoende het hoofd kunnen bieden. Dat heeft deels te maken met onze manier van werken, en hoe we samenwerken met andere partijen. Niet efficiënt genoeg. En het ontbrak vaak aan een integrale, multidisciplinaire uitvoering.

Plek voor iedereen; 1 Zuidoost

Stadsdeel Zuidoost gaat de komende twintig jaar behoorlijk groeien. Er worden duizenden nieuwe woningen bijgebouwd, inclusief

de daarbij behorende voorzieningen zoals parken, scholen en gezondheidscentra. Deze nieuwe woningen worden voor een groot deel in de gebieden Amstel III en ArenAPoort gebouwd. Gebieden die nu nog een monofunctionele werkfunctie hebben. Maar ook in de bestaande woonbuurten komen er tot 2040 veel woningen bij. Een tweedeling tussen bestaande en nieuwe buurten willen we daarbij tegengaan. We zorgen daarom voor verbinding tussen de bestaande en nieuwe buurten. Denk hierbij niet alleen aan wegen en paden, maar juist ook aan economische en sociale verbinding. We willen dat de nieuwe woonbuurten tot bloei komen met hulp van alle rijkdom die Zuidoost te bieden heeft. Daarbij zullen huidige bewoners en ondernemers volop kunnen profiteren van alle ontwikkelingen. Samen werken we aan een stadsdeel waar huidige en nieuwe bewoners en ondernemers elkaar in alle buurten ontmoeten. Een stadsdeel dat kansen biedt aan iedereen, nu en in de toekomst.

Aanpak

We staan voor de maatschappelijke opdracht om wezenlijke veranderingen voor elkaar te krijgen in Zuidoost. We zetten in op een brede maatschappelijke aanpak voor Zuidoost, haar inwoners en haar ondernemers. Daarom gaan we veel inzet plegen op gebied van wonen, veiligheid, opleidingskansen en werkgelegenheid voor de bewoners. We? Dat zijn we met elkaar. Geen enkele partij uitgezonderd. Gemeente, de scholen, de corporaties, het Rijk, de politie, het Openbaar Ministerie en andere veiligheidspartners, maatschap-

pelijke partners op het gebied van welzijn, (jeugd)hulp, ondernemers, werkgevers en de kunst- en cultuursector: gezamenlijk slaan we de handen ineen. We doen dit samen met bewoners, ouders en opvoeders, met de jongeren en kinderen van nu, de volwassenen van de toekomst. Onze aanpak is daarbij gebiedsgericht. De mensen in Zuidoost staan hierbij centraal. Doorlopend kijken we naar de vraag en naar de wensen van bewoners. Wat hebben zij nodig in hun wijk of in hun buurt? We benoemen deze vraag en creëren oplossingen daaromheen. Niet andersom. Als maatschappelijke partners gaan we anders werken dan we voorheen gewend waren. We kiezen voor een aanpak die alle leefgebieden beslaat. We richten ons op alle bewoners, met een focus op jeugd en jongeren, en hun ouders/verzorgers. Op die manier kunnen zij in 2040 profiteren van onze gezamenlijke inzet.

ANALYSE EN DUIDING

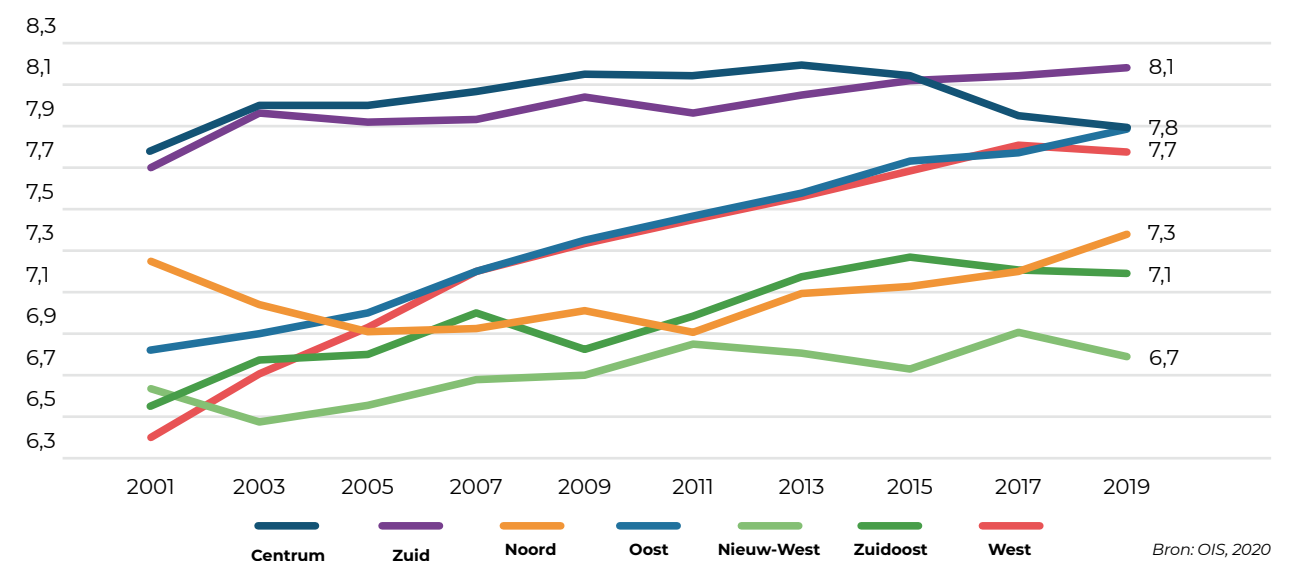
(nb: voor alle cijfers geldt: Bron: OIS, 2020)

Zuidoost groeit

In Zuidoost wonen anno 2020 zo'n 90.000 mensen waarvan 35% jonger is dan 27 jaar. Dat zijn ruim 31.000 kinderen en jongeren tussen 0 en 26 jaar in Amsterdam Zuidoost. Tot 2030 komen er tussen de 30.000 en 39.000 woningen bij (bron: 'Investeringsplan in de juiste balans', mobiliteitsprogramma Zuidoostflank, 14-01-21). Tot 2030 is de verwachting dat er ruim 60.000 nieuwe inwoners bijkomen, daarvan is een aanzienlijk deel jonger dan 26. De groep tussen 0-3 neemt het meest toe, gevolgd door de groep 23-26 jarigen.

Ontwikkeling stadsdelen, 2001-2019

Bevolkingsprognose Zuidoost 2020-2050 naar leeftijdsgroep

Woningvoorraad

De (stedelijke) vernieuwing van de Bijlmermeer heeft tot grote veranderingen geleid in de inrichting van de openbare ruimte. In verlaging van veel dreven, bijvoorbeeld. Maar het had ook invloed op de woningvoorraad. Er kwam meer variatie in het woningaanbod. Van voornamelijk galerijflats naar meer eengezinswoningen. Het grote aantal sociale huurwoningen nam af, het aantal koopwoningen nam toe. Dit had ook invloed op de bevolkingssamenstelling. Meer mensen met een vaste baan en een wat hoger inkomen wisten het stadsdeel te vinden. Een aantal cijfers:

- 1995 - 2014: 7.000 woningen gesloopt;
- 1995 - 2019: 12.000 woningen in aanbouw genomen;
- In aanbouw genomen sinds 1995: 21% sociale huur, 20% studenten- en jongeren, 16% middeldure huur en 43% vrije sector;
- Woningvoorraad: 13% koop in 1997 en 31% koop in 2019;
- Cijfer buurtwaardering: van 6,5 in 2001 naar 7,1 in 2019;
- Woningprijzen gestegen, vooral in 2020.

In grote delen van Zuidoost – vooral in de ontwikkelbuurten (zie ook verderop) - is de woningvoorraad echter nog steeds eenzijdig samengesteld. Per buurt willen we graag bekijken of dit anders kan, en hoe we dit kunnen veranderen, de krapte op de woningmarkt ten spijt. Hier gaan we binnen de

kaders van het Masterplan voortvarend mee verder. Zo ziet de woningvoorraad er op dit moment per buurt uit:

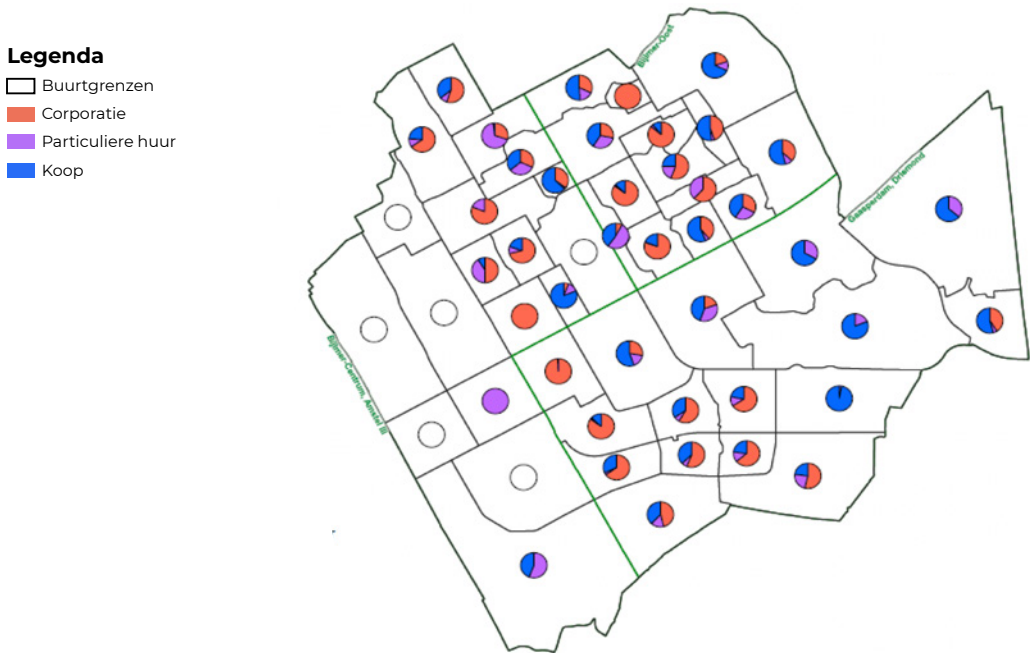
De bestaande woningvoorraad komt niet tegemoet aan de vraag en behoefte van veel bewoners in Zuidoost. Hetzelfde kan gezegd worden van veel (geplande) nieuwbouw. Veel stadsdeelnemers hebben grote behoefte aan betaalbare woningen, in het segment laag-middelduur, zowel in de koop- als in de huursector. Daarnaast is er een grote vraag naar jongerenwoningen. Thuiswonende jongeren in Zuidoost zijn relatief de oudste van Amsterdam: 30% is ouder dan 28 jaar. Er zijn flink wat jongerenwoningen bijgekomen in Zuidoost de afgelopen jaren. Toch gaat het hier vooral om studentenwoningen die bewoond worden HBO/WO-ers die meestal van elders komen. Door enerzijds de eenzijdige voorraad in de bestaande bouw en anderzijds de ‘dure’ nieuwbouw kunnen sociale stijgers uit Zuidoost zelf heel moeilijk aan een passende woning in de buurt komen.

Sociaal-economische situatie

In Zuidoost wonen relatief veel jongeren in een huishouden met een minimuminkomen. De afgelopen jaren zagen we overigens een daling van 33% in 2014 naar 26% in 2018. Er zijn in het stadsdeel relatief veel jongeren in een éénoudergezin in vergelijking met het stedelijk gemiddelde. Daarnaast hebben relatief veel jongeren laagopgeleide ouders. Een stapeling van deze kenmerken kan huishoudens extra kwetsbaar maken.

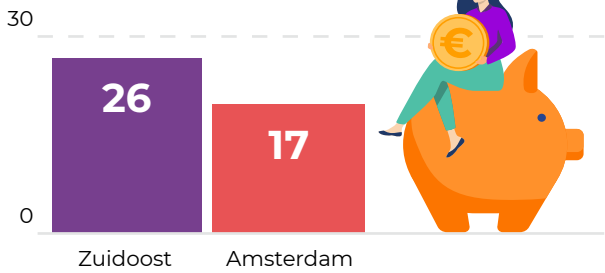
Woningvoorraad per segment, per buurt

Verdeling van segmenten in Amsterdam Zuidoost (op buurtniveau)

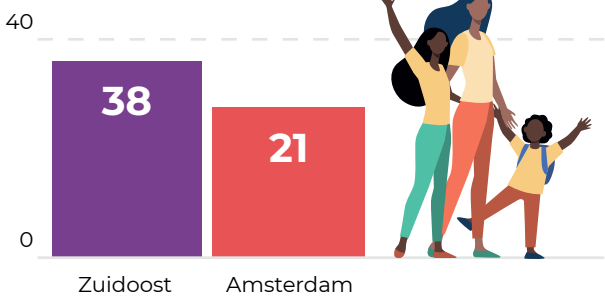
Aandeel jongeren (0-26) in een minimahuishouden, 2018

(procenten)

Aandeel jongeren (0-26) in een éénoudergezin, 2018

(procenten)

Het aantal en aandeel jongeren met een uitkering is in Zuidoost hoger dan gemiddeld. In 2019 was 8% van de jongeren (15-26 jaar) werkloos, dat is hoger dan gemiddeld in Amsterdam (6,5%). Jongeren werken even vaak als gemiddeld in Amsterdam, dat geldt voor alle opleidingsniveaus.

Relatief veel mensen hebben een laag inkomen, op of rond het minimum. Dat geldt niet alleen voor mensen die een bijstandsuitkering hebben. Ook werkenden verdienen lang niet altijd genoeg om rond te komen. Sommigen hebben meerdere laagbetaalde banen. De financiële zelfredzaamheid is daardoor beperkt.

	Zuidoost	Amsterdam
Netto arbeidsparticipatie	62%	69%
Geregistreerde werkloosheid	17,1%	13,2%
Werkloosheid	5%	4%
Minimahuishoudens	23,9%	16,5%
Personen met bijstand	8,5%	5,7%
Schulden: Vroeg erop af	4,4%	2,5%
Schulden: SHV	4,1%	2,2%

Gebied	Bijstands-uitkering	WW-uitkering	Arbeidsongeschiktheids uitkering
Zuidoost	2,2	1,0	1,8
Amsterdam	2,0	0,7	1,4

¹ Meest recente cijfers op moment van schrijven komen uit 2016, op afzienbare tijd worden actuele cijfers verwacht, zodra die bekend zijn, worden ze toegevoegd

Aandeel werkloze jongeren (15-26), 2019

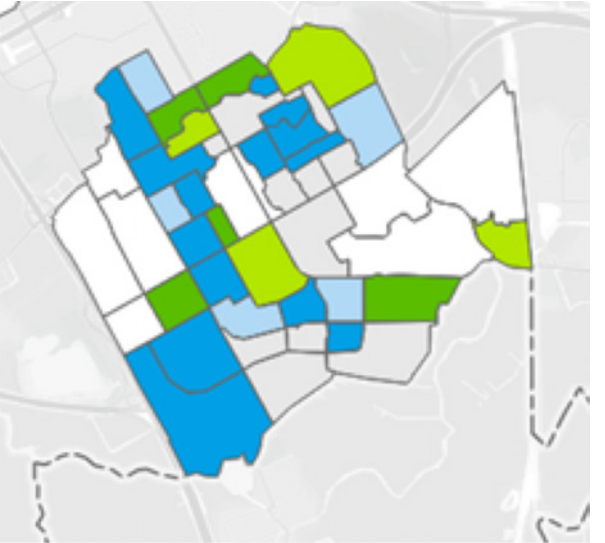
(procenten)

Sociaalmaatschappelijke situatie: meer en vaker stapeling van kwetsbaarheden

Een laag inkomen, een laag opleidingsniveau, geen werk en hoge zorgkosten kunnen zorgen voor kwetsbaarheid, vooral als deze kenmerken stapelen. In Zuidoost heeft 18% van de inwoners een sterk verhoogde kwetsbaarheid doordat drie of vier kenmerken stapelen. De samenstelling van de woningvoorraad in combinatie met bestaande toewijzingscriteria voor sociale huur kunnen daarnaast (ongewenst) zorgen voor een eenzijdige bevolkingssamenstelling in bepaalde buurten. Ofwel: ruimtelijke concentratie van kwetsbare mensen. De gebieden die in onderstaande kaart blauw kleuren, zijn niet toevallig ook de gebieden met een relatief zeer hoog percentage sociale woningvoorraad (> 70%).

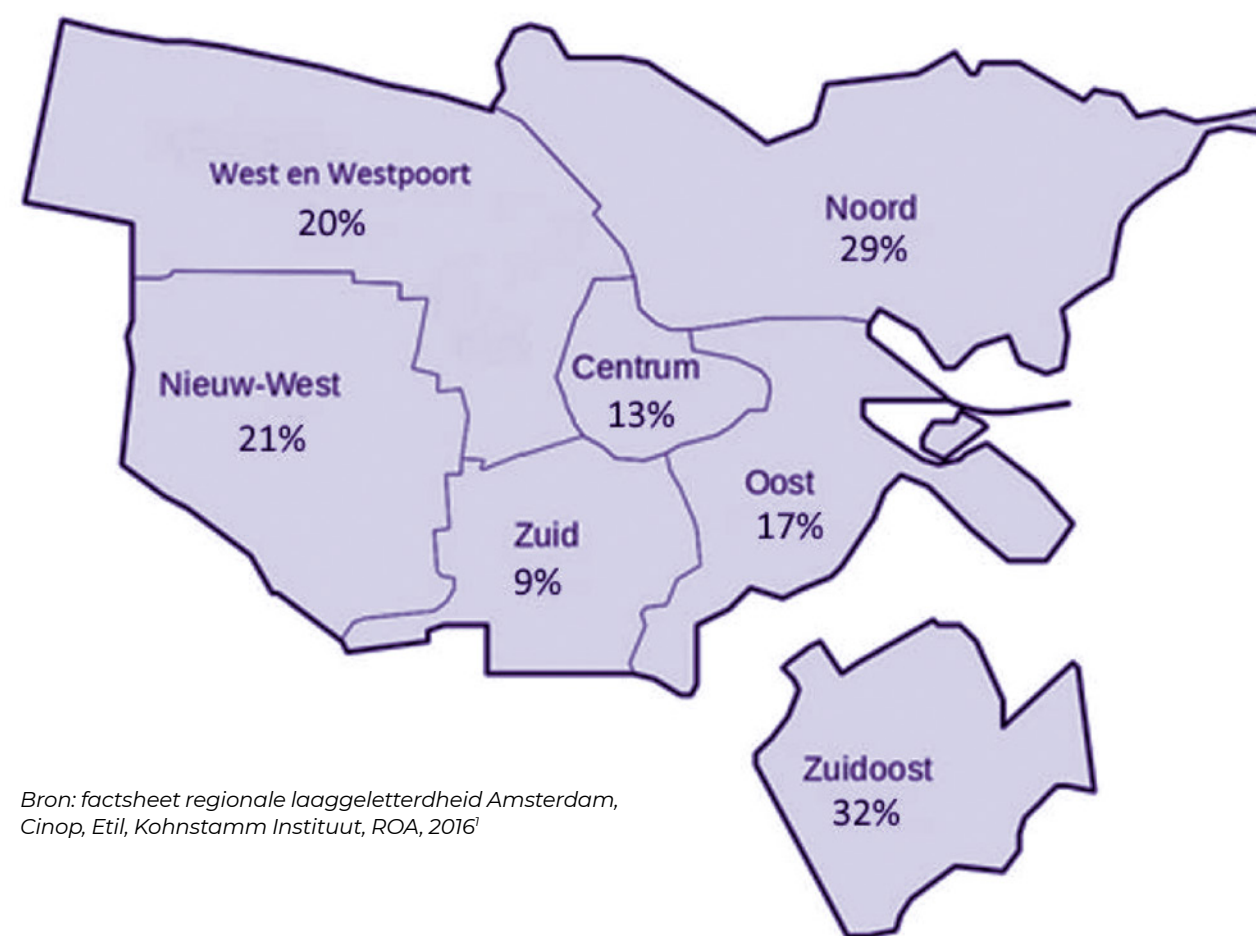
Aandeel meest kwetsbare bewoners naar buurt, 2018. Scoren op 3 of meer indicatoren verhoogd kwetsbaar (opleiding, werk, inkomen en/of gezondheid)

Donker groen is beter dan gemiddeld, grijs gemiddeld, donkerblauw is veel slechter dan gemiddeld (Amsterdam).

Laaggeletterdheid/volwasseneneducatie
 Stadsdeel Zuidoost heeft een hoog percentage laaggeletterden. Het percentage laaggeletterden was in 2016 het hoogst van de stad. Laaggeletterdheid betreft de basisvaardigheden taal, rekenen en digitale vaardigheden. Dit heeft grote invloed op uiteenlopende leefgebieden: gezondheid, financiële redzaamheid, werk, zelfredzaamheid en ouderschap. Laaggeletterdheid wordt vaak overgedragen van generatie op generatie. Het is moeilijk om deze groep te bereiken. De komst van het Covid-19 virus heeft dit alleen maar versterkt. De stad wil hier iets aan doen met het taaloffensief, maar daar zijn tot op heden maar een beperkt aantal instanties bij aangesloten.

Inclusie en discriminatie
 Verschillende onderzoeken (van o.a. Amnesty International, Sociaal Cultureel Planbureau, 2020) wijzen uit dat in Nederland een op de drie Turkse en Marokkaanse Nederlanders, een kwart van de Surinaamse Nederlanders, een op de vijf Antilliaanse Nederlanders en 16 procent van de migranten uit Midden- en Oost-Europa discriminatie door de politie ervaart (bron: Amnesty.nl). Ook in Zuidoost ervaren inwoners vaker dat ze gediscrimineerd worden dan de gemiddelde Amsterdammer, op de werkvloer, bij sollicitaties. Sommige bewoners geven aan met enige regelmaat te worden geconfronteerd met ronduit racistische uitingen. Volwassenen ervaren vaker sociale uitsluiting, eenzaamheid en gevoelens van onvoldoende regie op het leven dan gemiddeld in Amsterdam. In Zuidoost is er minder vertrouwen of zelfs groter/vaker wantrouwen naar instanties zoals de overheid (gemeente), corporaties, politie (zie ook later bij veiligheid). Dit heeft deels zeker ook te maken met racisme en andere vormen van discriminatie.

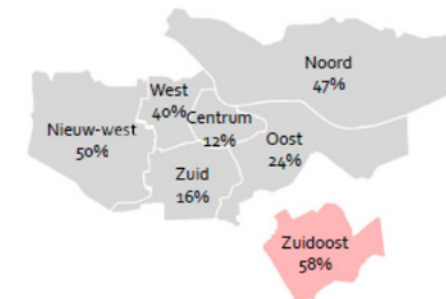

Bron: factsheet regionale laaggeletterdheid Amsterdam, Cinop, Etil, Kohnstamm Instituut, ROA, 2016

Onderwijs

Basisonderwijs en speciaal basisonderwijs

Basisonderwijs	Speciaal basisonderwijs
27 basisscholen 6765 leerlingen 3950 doelgroepkinderen (ouders laagopgeleid en/of laag inkomen - dit zijn 16% van alle doelgroepkinderen in de Stad. 19% van het budget kansengelijkheid afd. Onderwijs gaat naar ZO. 58% is doelgroepkinderen in Zuidoost vs. 35% voor de rest van Amsterdam	2 SBO scholen 176 leerlingen ± 125 doelgroepkinderen =71% is doelgroep in Zuidoost SBO - In de rest is dit percentage 67%

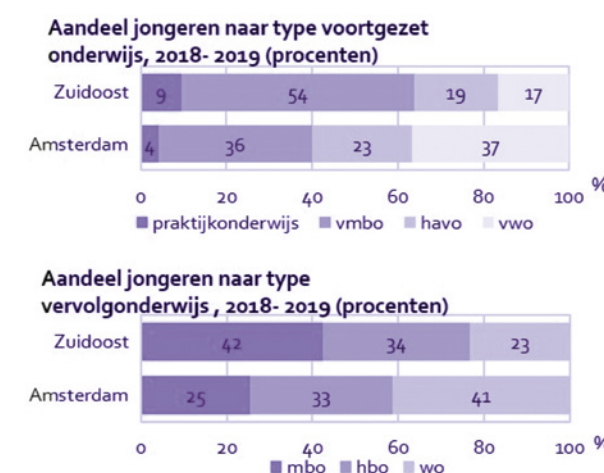

Voortgezet Onderwijs

Voortgezet Onderwijs	Kaart																
4 VO scholen: OSB, Lely, Bindelmeer en de Dreef 3005 leerlingen ± 1700 doelgroepkinderen 57% is doelgroepkinderen in Zuidoost, alleen Nieuw-West heeft een hoger percentage 40% is doelgroep in de rest van Amsterdam	<table border="1"> <thead> <tr> <th>District</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nieuw-west</td> <td>69%</td> </tr> <tr> <td>West</td> <td>51%</td> </tr> <tr> <td>Centrum</td> <td>9%</td> </tr> <tr> <td>Zuid</td> <td>21%</td> </tr> <tr> <td>Oost</td> <td>51%</td> </tr> <tr> <td>Noord</td> <td>51%</td> </tr> <tr> <td>Zuidoost</td> <td>57%</td> </tr> </tbody> </table>	District	Percentage	Nieuw-west	69%	West	51%	Centrum	9%	Zuid	21%	Oost	51%	Noord	51%	Zuidoost	57%
District	Percentage																
Nieuw-west	69%																
West	51%																
Centrum	9%																
Zuid	21%																
Oost	51%																
Noord	51%																
Zuidoost	57%																

Kinderen

De kans op het volgen van lager onderwijs dan het basisschooladvies neemt toe als je opgroeit in armoede, in een eenoudergezin of wanneer je ouders laagopgeleid zijn. Dit komt allemaal vaker voor in Zuidoost dan gemiddeld in Amsterdam. Jongeren in Zuidoost volgen vaker onderwijs op de laagste niveaus van het voortgezet onderwijs dan andere Amsterdamse jongeren. Kinderen in Zuidoost zijn gemiddeld net zo intelligent als ieder ander kind in Nederland. Alleen hebben kinderen in Zuidoost in praktijk niet dezelfde kansen. Daar hebben ze hun hele schoolcarrière last van.

We zien lagere basisschooladviezen; lagere instroom in het VO; minder kans om met een hoger diploma te eindigen; lagere uitstroom uit het VO; vaker een vervolgopleiding op MBO niveau; minder vaak richting WO; vaak geen werk of laag betaald werk. Recent inzicht laat zien dat je de lat bij een kind beter hoog kunt leggen. Bij twijfel liever een hoger dan een lager schooladvies. Het kan een kind uitdagen om beter te presteren. En dat vergroot zijn kansen. Anderzijds zijn er ook inzicht en dat een vroege voorselectie bij kinderen (op 10- of 11 jarige leeftijd) niet wenselijk is. Het kan ook een belemmering zijn voor de kansen en de vorming van een kind.

Scholen

- Bekijk je het vanuit de kant van de school, dan kunnen de volgende factoren onderwijskansen negatief beïnvloeden:
- Te weinig leerwinst boeken vanwege de kwaliteit van onderwijs van betreffende school;
 - Kwaliteit en totstandkoming van het schooladvies;
 - Lerarentekort;
 - Kwaliteit en intensiteit van ouderbetrokkenheid/relatie met ouders;
 - Het ontbreken van een sterke relatie van de school met een professioneel netwerk (andere scholen, jeugdhulp, etc.).

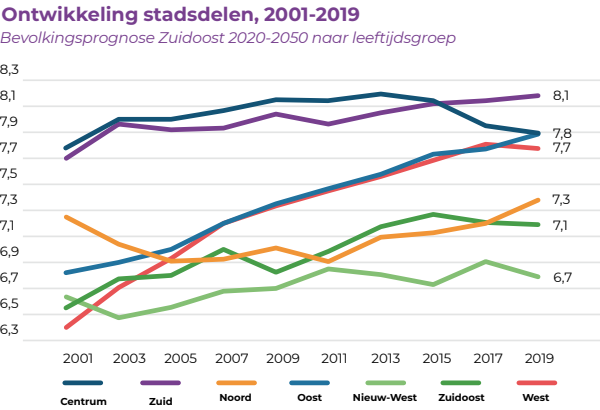
Daarnaast is het voor scholen heel moeilijk om de thuissituatie voldoende te kunnen compenseren als er te weinig mogelijkheden zijn (kwantitatief en kwalitatief) voor extra leertijd, extra begeleiding van kinderen die dat nodig hebben en aanbod voor brede talentontwikkeling. De ‘normaalsituatie’ in het onderwijs is voor de populatie en daarmee voor veel scholen in Zuidoost niet genoeg. Leerlingen behalen verschillende resultaten op verschillende scholen. Na correctie voor de achtergrondkenmerken van de leerlingen blijven er verschillen zichtbaar in de resultaten tussen scholen. De toegevoegde waarde verschilt. Sommige scholen halen goede resultaten op de streefniveaus, de adviezen en leerwinst (groei van de vaardigheden van leerlingen), andere minder. Veel scholen in Zuidoost scoren op een aantal indicatoren gemiddeld lager dan scholen in Nieuw-West en in Noord. In de hele stad is het lerarentekort een issue, maar scholen in Zuidoost worden hier onevenredig door getroffen.

Ouders en opvoeders

Thuisproblematiek in samenhang met onderwijsachterstand. Het is in Zuidoost vaker te vinden dan in andere stadsdelen. Het opleidingsniveau van ouders en hun inkomen zijn goede voorspellers van het diploma in het VO. In Zuidoost zijn die lager dan in andere stadsdelen. Weinig regie over het eigen leven (ervaren) komt vaker voor bij de volwassen bewoners in Zuidoost dan elders. Scholen helpen kinderen om te leren en om zich ontwikkelen. Wanneer ouders daarbij niet de gewenste ondersteuning kunnen bieden, kan dat eigenlijk alleen door school gecompenseerd worden.

De omgeving: leefbaarheid

Kinderen en jongeren moeten kunnen opgroeien in een omgeving die stimuleert dat ze zich in alle vrijheid kunnen ontwikkelen. Dat is het ideaalbeeld. Een onveilige omgeving; bedreiging en angst; geen of verkeerde rolmodellen; geen of te weinig voorzieningen (in de openbare ruimte, activiteiten) en geen of te weinig toegang tot de aanwezige voorzieningen kunnen dat op een negatieve manier beïnvloeden. Bewoners in Zuidoost waren tot voor kort net zo tevreden over hun leefomgeving als bewoners van andere stadsdelen. De waardering voor de leefbaarheid is tot 2015 gestegen, de afgelopen jaren neemt het iets af in het stadsdeel.

Leefbaarheidsontwikkeling

Toch scoort Zuidoost slechter als goede buurt om op te groeien als je naar het gemiddelde van de rest van de stad kijkt. Leefbaarheidswaardering is daar onder meer van invloed op. Zuidoost heeft vaker te maken met criminaliteit, en vooral high impact criminaliteit dan andere stadsdelen. Het gebruik van en aanwezigheid van sportvoorzieningen

is lager dan in andere stadsdelen. Uit literatuur blijkt dat ‘naschools aanbod’ in de breedste zin (denk aan sport, cultuur, huiswerkbegeleiding, hobby’s) plekken zijn waar kinderen op een informele manier veel extra’s kunnen leren en veel sociale vaardigheden opdoen. Dit is een totaal andere omgeving dan waar je ‘met vrienden rondhangt’. Bij naschoolse voorzieningen gelden meer regels en wordt een ander gedrag/aanpassingsvermogen van kinderen gevraagd.

Omgeving: Ontwikkelbuurtenaanpak, hotspots daarbinnen, Weerbare Mensen Weerbare Wijken

In Zuidoost zijn er zes ontwikkelbuurten: E/G-Noord, Venserpolder, H-buurt, Holendrecht, Reigersbos en de K-buurt. De uitvoering van de ontwikkelbuurtplannen zal ertoe leiden dat de kwaliteit van wonen en leven in deze buurten flink vooruit gaat. In alle ontwikkelbuurten is zowel de woningvoorraad als de sociaal-economische samenstelling van de bevolking eenzijdig te noemen.

Kaartje: De zes ontwikkelbuurten in Zuidoost

Toch zijn alle inspanningen voor een aantal (deel)buurten niet voldoende. De verschillen tussen buurten en mensen in Zuidoost - en dus ook binnen een paar ontwikkelbuurten - nemen toe. De stapeling van problemen in deze hotspots is er dusdanig groot dat ook de ontwikkelbuurten aanpak

alleen niet genoeg is. Vooral de meest kwetsbare bewoners wonen in deze hotspots. Meer kansrijke bewoners vertrekken er zodra ze de kans krijgen. Wie niets te kiezen heeft blijft. Intussen blijft instroom van kwetsbare bewoners toenemen. Vaak zien we ook verkamering in deze buurten waardoor de overlast toeneemt. G-buurt Noord, Venserpolder en Holendrecht West zijn te karakteriseren als de drie meest urgente hotspots. Daarop volgen delen van de H-buurt (Rechte, Hoptille, Haardstee) en de K-buurt. Voor Venserpolder specifiek is verweving met (vaak zware) criminaliteit en overlastgevend gedrag van (niet alleen) jongeren bijzonder groot. Dat heeft ertoe geleid dat daar in de loop van 2020 ook de buurtgerichte aanpak WMWW (weerbare mensen, weerbare wijken) gestart is – in nauwe samenhang met de ontwikkelbuurtenaanpak.

Veiligheid

De veiligheid in de eigen buurt wordt door de inwoners van Zuidoost met een voldoende beoordeeld, al voelen ze zich het vaakst ‘wel eens onveilig’ in hun eigen buurt van heel Amsterdam.

Percentage bewoners dat zich vaak onveilig voelt in de eigen buurt		Rapportcijfers dat bewoners geven aan veiligheid buurt (1=zeer onveilig, 10=zeer veilig)	
Zuidoost	7%	Zuidoost	6,4
Centrum	2%	Centrum	7,3
West	2%	West	7,1
Nieuw-West	6%	Nieuw-West	6,4
Zuid	2%	Zuid	7,5
Oost	2%	Oost	7,2
Noord	5%	Noord	6,7
Asmterdam	3%	Asmterdam	7

De veiligheidsindex (= criminaliteitsindex + overlastindex + onveiligheidsbelevingindex) laat hogere indexcijfers zien voor Zuidoost ten opzichte van de rest van de stad en de regio. Bijlmer-Centrum staat voor alle drie de deelindexen in de top 3 van de 22 gebieden. Ook Bijlmer-Oost scoort hoog: dit gebied staat voor alle drie de deelindexen in de top 10. Gaasperdam/Driemond heeft een lagere indexscore voor criminaliteit en overlast, maar ook hier ligt de onveiligheidsbeleving hoog: het indexcijfer ligt net onder Bijlmer-Centrum en Bijlmer-Oost.

Zorgen van bewoners

Als bewoners gevraagd wordt waar ze zich de meeste zorgen over maken als het over veiligheid en/of criminaliteit gaat, dan zijn dat: wapengeweld; afpersing door jongeren onderling; geweld door, en aantrekkingskracht van criminele drillgroepen; gangvorming; straatdealers; gebrekkige verlichting en tot slot overlast/intimidatie in gemeenschappelijke ruimten van wooncomplexen.

Jongeren: Onveiligheid, criminaliteit slachtoffer en dader

In Zuidoost voelen meer jongeren zich wel eens onveilig dan in de rest van Amsterdam. Ook zijn ze vaker van mening dat er veel criminaliteit is in hun buurt. Dit speelt het sterkst in Bijlmer Centrum. Daar hebben jongeren vaker dan gemiddeld te maken met huiselijk geweld (lichamelijk en geestelijk).

Jongeren uit Zuidoost zijn vaker dan gemiddeld verdachte van een misdrijf. Dit zijn relatief vaak jongeren tussen de 12 en 17 jaar. Een kwart van de Top 400 en Top 600 Jongeren woont in Zuidoost.

	12-17	18-24
Zuidoost	5,8	3,2
Amsterdam	3,6	2,5

Aandeel jongeren dat verdacht wordt van een misdrijf, 2019 (procenten)

Opvallend aan de gepleegde straatroven, afpersingen en bedreigingen in Zuidoost is dat het vaak jongeren onderling betreft, waarbij kinderen en jongeren, soms bekenden van elkaar, elkaar als doelwit uitkiezen. Vaak zijn er messen en andere wapens in het spel. In toenemende mate zijn er steek- of vuurwapenincidenten, vaak tussen jongeren, soms gelieerd aan drills. Ook gangvorming en/of (faciliterende rol van) criminele drillgroepen in geweldsincidenten neemt toe. Dit speelt door het hele stadsdeel. Veel professionals hebben zorgen om jonge kinderen, vanaf ongeveer 10 jaar, en de aantrekkingskracht van criminaliteit op hen. In veel gevallen zijn dader en slachtoffer niet duidelijk te scheiden. Daardoor kunnen jonge, kwetsbare kinderen snel bij criminele praktijken of bij geweld betrokken raken. De straatcoaches zien dat de ambities van jonge kinderen soms openlijk bij criminaliteit liggen. Er bestaat grote zorg over deze verharding al op zeer jonge leeftijd. Professionals wijzen in dit kader op de

stapeling van problematiek die in een aantal buurten speelt onder bewoners. Denk aan financiële problematiek, maar ook LVB-problematiek; alleenstaand ouderschap; verloedering; overlast en criminaliteit in de buurt. Dit speelt onder andere in ontwikkelbuurten als de H-buurt, de K-buurt, de E/G-buurt, Reigersbos, Venserpolder en Holendrecht. De kwetsbaarheid versterkt enerzijds de aantrekkingskracht van criminaliteit, bijvoorbeeld waar sprake is van (het ervaren van) kansenongelijkheid. Anderzijds geeft dit bewoners een onveilig gevoel, waardoor zij soms het idee hebben dat de overheid er niet voor hen is en zij het zelf maar uit moeten zoeken. Ook op scholen in het stadsdeel komt al deze problematiek tot uiting en is soms onmiskenbaar zichtbaar. Armoede; afpersing; messenbezit; onveiligheidsgevoel; het door elkaar heenlopen van dader en slachtofferrol: het is er allemaal aanwezig.

Ondermijnende internationale criminaliteit in Zuidoost

Sociale, financiële en emotionele problemen zijn vaak een goede voedingsbodem voor criminaliteit. Vooral als criminaliteit wel kansen biedt op sociale stijging die er voor bepaalde groepen nauwelijks is. Jongeren stappen dan gemakkelijk de criminaliteit in. Waarom? Omdat de cadeaus en de middelen die hen worden aangeboden hen aanzien bieden. Al snel staan ze in het krijt en willen loyaal zijn. Ze worden gedwongen, staan onder druk, of hebben eenvoudigweg het geld nodig.

Zuidoost wordt omschreven als het distributiepunt voor wat betreft cocaïne voor de Europese markt (zie ook: *De achterkant van Amsterdam*, Tops en Tromp, 2019/20). Het is een grote opgave om dit aan te pakken. Het gaat om naar schatting honderden personen en tientallen netwerken. Dat Zuidoost internationaal cocaïne-distributiepunt is, komt deels omdat enkele grote criminelen uit Zuidoost komen, waardoor deze netwerken zijn ontstaan en nog steeds goed functioneren. Maar ook doordat er door de jaren heen een grote secundaire economie is ontstaan in Zuidoost. Daardoor kan er gemakkelijk gebruik gemaakt worden van minder zichtbare structuren in de samenleving. Denk aan witwassen in winkel(centra), illegale woningverhuur en illegaal woninggebruik, snorders. Een derde essentiële schakel in de

omvang van de aanwezigheid van drugs-criminaliteit in Zuidoost, is dat veel jongeren (steeds jonger) bereid zijn hierin te werken. Volgens politie en straatcoaches heeft dit te maken met het feit dat jongeren het idee hebben dat zij niets te verliezen hebben.

Risicofactoren criminaliteit/knoppen om aan te draaien

Uit meerdere wetenschappelijke onderzoeken (zie onder andere H. Boutellier) naar (achterliggende) oorzaken van criminaliteit komen de volgende risicofactoren naar voren:

Sociaaleconomische factoren

- Armoede, schulden
- Gebrek aan perspectief
- Geen werk/dagbesteding
- Discriminatie
- Huiselijk Geweld Kinder Mishandeling: veilige hechting, morele gewetensontwikkeling

Persoonlijke factoren

- Afkomstig uit kwetsbare (éénouder) gezinnen
- Ontbreken vaderfiguur (gezag)
- School drop-out
- LVB/laaggeletterdheid
- (geestelijke) gezondheidsproblemen

Straat factoren

- Slechte rolmodellen
- Groepsdruk/afpersing
- Social media
- Aantrekkingskracht grote sommen geld

Fysieke factoren

- Gebrek aan verlichting
- Gescheiden verkeersstromen (ogen op straat)
- Gebrek aan levendige plinten (ogen op straat)

Het verminderen en liefst zo veel als mogelijk verhelpen van deze risicofactoren zijn tegelijkertijd de knoppen waaraan gedraaid moet worden om de veiligheidssituatie te verbeteren en criminaliteit en crimineel gedrag terug te dringen.

Opgaven Masterplan

Samengevat: Een kind uit Zuidoost met hetzelfde leervermogen als een kind uit Zuid, komt vaak niet tot hetzelfde niveau, dezelfde baan en hetzelfde salaris. Niet alleen in onderwijskansen is Zuidoost armer dan de meeste Amsterdamse stadsdelen. Ook in besteedbaar inkomen is het verschil opmerkelijk. Bovendien voelen veel bewoners in Zuidoost zich niet veilig. Dit is begrijpelijk. Er zijn de laatste jaren veel zware geweldsincidenten geweest, vooral onder de jeugd. Zowel naar aantal als naar aard is dat onacceptabel. De conclusie van bovenstaande analyse kan niet anders zijn dan dat er in Zuidoost sprake is van structurele en gebiedsgebonden kansenongelijkheid van met name de jeugd in vergelijking met Amsterdam en Nederland. De onveiligheid in bepaalde buurten maakt dat juist de allerkwetsbaarsten zich niet optimaal kunnen ontwikkelen. Voor hen liggen er beduidend minder kansen voor het grijpen. De kloof verdiept zich verder sinds de komst van het Covid-19 virus. Als we niet oppassen wordt de achterstand alleen maar groter. Omdat kwetsbare groepen (lage sociaaleconomische status, migratie, opleiding, inkomen) oververtegenwoordigd zijn in Zuidoost, treft de pandemie juist dit stadsdeel buitenproportioneel hard.

Maar ook binnen het stadsdeel worden de verschillen groter, wordt de kloof breder, als we niets doen. De komende twintig jaar komen er 39.000 woningen bij, de bevolking zal verdubbelen. Het kan niet zo zijn dat de kloof tussen arm en rijk, tussen kansrijk en kansarm er eentje wordt tussen bestaande en nieuwe bewoners van Amsterdam Zuidoost. Willen we dat voorkomen dan moeten we ook hierop nu gaan bijsturen.

De opgaven waar we gezamenlijk voor staan zijn:

- Hoe doen we de geschetste kansenongelijkheid teniet?
- Hoe voorkomen we dat de ongelijkheid toeneemt, door onder andere de gevolgen van Covid-19?
- Hoe maken we de geschetste kloven minder diep, hoe voorkomen we dat ze dieper worden?
- Hoe zorgen we dat het stadsdeel veiliger wordt, overal en voor iedereen?
- Hoe voorkomen we dat het voor sommige nog onveiliger wordt?

Ofwel: Aan welke knoppen moeten we draaien om structureel het tij te keren voor iederéén in Zuidoost? Wetenschappelijk onderzoek naar kansen(on)gelijkheid geeft stevige aanknopingspunten om kansengelijkheid te bevorderen. Deze sluiten aan bij de risicofactoren voor criminaliteit zoals hierboven geschetst. Beide wetenschappelijk gefundeerde inzichten vormen de basis voor de aanpak die de Alliantie voorstaat. Onze aanpak moet deze honken raken.

Om deze complexe problematiek het hoofd te bieden, is een integrale aanpak nodig met interventies op verschillende niveaus in verschillende domeinen in de levenssfeer van inwoners. Daarbij is effectievere samenwerking vanuit de verschillende onderwerpen een belangrijke randvoorwaarde. Het gaat daarbij om inhoudelijk (landelijk en gemeentelijk) beleid, interventies in de communities, versterken van samenwerking met en tussen professionals, vrijwilligers, sleutelfiguren, ondernemers, en andere partijen. Deze samenhangende inspanningen zorgen ervoor dat veranderingen duurzaam kunnen worden verankerd.

Door met het Masterplan vol in te zetten op onderwijs, jeugd en gezin, wonen (breed) en werk pakken we de oorzaken van kansenongelijkheid structureel aan. Voor ieder gezin dat dit nodig heeft, is er laagdrempelige opvoedondersteuning dichtbij huis. Het doorbreken van intergenerationele problemen op gebied van armoede, werkloosheid, schulden, stress staat daarbij centraal.

Op het gebied van gezondheid van kinderen (en hun opvoeders) en volwassenen wordt in Zuidoost al een aantal jaren fors ingezet met programma's Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht en Gezonde Stad, waarbij het doel is dat de kinderen in Zuidoost dezelfde gezondheidscijfers gaan halen als de kinderen in Amsterdam en vervolgens op Nederlands niveau komen. Daarom is extra inzet hierop niet nodig en is dit geen onderdeel van het Masterplan.

In veiligheid opgroeien is de basis van alles. Alleen in een veilige situatie kun je jezelf in alle vrijheid ontwikkelen en heb je optimale mogelijkheden om kansen te krijgen en te grijpen. Voor inclusie, meedoen en tegengaan van discriminatie geldt precies hetzelfde. Zeer cruciale en belangrijke waarden. Vanwege het grote belang zijn ze daarom de eerste ambitie van de Alliantie en van dit Masterplan.

1. Re-cap: Wat weten we over oorzaken kansenongelijkheid en wat werkt?

Algemeen

- Investeren aan het begin van het leven realiseren de hoogste impact
- Brede buurt-gebaseerde programma's voor duurzame verbetering

Huishouden / Achtergrond

- Opvoedkundige vaardigheden en mogelijkheden ouders belangrijkste determinant
- Financiële stabiliteit en gezondheid

Systeem

- Barrières op systeemniveau op Onderwijs, Gezondheid, Wonen en Werk & Inkomen
- Beperkte toegankelijkheid overheidsdiensten voor kwetsbaren is extra belemmering

Buurt

- Samenstelling van bewoners heeft effect o.a. via rolmodellen
- Het tegengaan van segregatie in wonen en onderwijs kan kansenongelijkheid verkleinen

Informele gedragsregels

- (Onbewuste) discriminatie is extra belemmering
- Identiteit en zelfvertrouwen zijn belangrijk voor ontwikkeling individu

Bron: Verkenning Kansenongelijkheid 2019

AMBITIES

Nu we de aard van de opgaven doorgrond hebben, kunnen we formuleren waar we als Alliantie voor willen gaan. Op wie we ons specifiek richten, wat onze ambities zijn en welke maatschappelijke effecten (doelen) we willen bereiken.

Elk kind en elke jongere in Zuidoost voelt zich gezien, gehoord, gewenst, geliefd en hoort erbij. Ieder kan zich in alle vrijheid en naar vermogen ontwikkelen - in een veilige omgeving waar het fijn is om te zijn. Kinderen die nu in Zuidoost geboren worden, moeten als ze straks twintig zijn minimaal dezelfde kansen en mogelijkheden hebben als ieder ander kind in Amsterdam, en in Nederland. Ze moeten in dezelfde veilige omstandigheden kunnen opgroeien als elk willekeurig ander Nederlands kind. We zijn hierbij ongeduldig. Want we willen ook kinderen en jongeren die nu opgroeien zo snel mogelijk alle kansen bieden. Ook zij moeten de kans krijgen om hun talenten te ontwikkelen en veilig op te groeien. Zo snel mogelijk. Om dit voor elkaar te krijgen, zullen we met elkaar een forse krachtsinspanning moeten leveren. Bewoners, jongeren zelf, werkgevers, leerkrachten, sporttrainers, beroepskrachten van het Ouder- en Kindteam, de woningcorporaties, politie, de medewerkers van de winkels, de buurtgenoten, de bezoekers, het Rijk – alleen samen kunnen wij hiervoor zorgen.

Vijf ambities

De opgaven waar we voor staan zijn omvangrijk, complex en 'wicked'. Duurzame en structurele verbeteringen kosten tijd en vragen om een langdurige en gezamenlijke doelgerichte inzet, van alle partijen, op gebied van onderwijs en jeugd, veiligheid, werk, wonen en leefbaarheid. Om dit te bereiken gaan we de komende twintig jaar gezamenlijk voor de volgende vijf ambities. Voor alle vijf geldt dat de lat hoog ligt, alleen dan bereiken we wat we willen en met minder nemen we geen genoegen:

1. *Inwoner zijn van Zuidoost betekent dat je in alle opzichten volwaardig, geaccepteerd en gerespecteerd burger bent van Amsterdam;*
2. *In Zuidoost opgroeien en wonen betekent dat je goed en veilig woont en over straat kunt gaan;*
3. *In Zuidoost opgroeien en wonen betekent dat je alle kansen en mogelijkheden hebt om je te ontwikkelen, te groeien en talenten te ontplooien;*
4. *In Zuidoost zijn we trots op onze positie als economische toplocatie, op ons ondernemerschap en creativiteit en investeren we wederkerig daarin en in werk voor onze inwoners;*
5. *Zuidoost verandert het bestuur: In Zuidoost heb je te maken met één overheid, die transparant, flexibel en effectief is en stuurt vanuit het belang van het gebied en haar inwoners.*

Deze ambities worden in het volgende hoofdstuk concreet uitgewerkt in doorbraken, maatregelen, inspanningen en ontwerpen.

I. Duurzame verbetering van het perspectief voor de jeugd

2025	In 2025 is er vooruitgang te zien (op de bijbehorende indicatoren) in de ontwikkeling van kansen en mogelijkheden van de kinderen in Zuidoost op ontplooiing en talentontwikkeling. Dit geldt voor alle kinderen in Zuidoost – en niet alleen de kinderen die in ontwikkelbuurt of in hotspots opgroeien.
2030	In 2030 hebben alle kinderen en jongeren van Zuidoost dezelfde mogelijkheden om zich volledig te kunnen ontplooien. Net als iedereen in Amsterdam, ongeacht in welke buurt je woont. Zuidoost heeft de kansenongelijkheid van de jeugd ingelopen op de rest van de stad.
2040	In 2040 hebben alle kinderen en jongeren van Zuidoost dezelfde mogelijkheden om hun ambities te realiseren – net als alle andere kinderen in Nederland. Zuidoost heeft de kansenongelijkheid van de jeugd ingelopen op de rest van het land.

II. Duurzame verbetering van de veiligheid

2025	In 2025 is er voldoende capaciteit en zichtbaar meer inzet op criminaliteit (gewelddelicten/ drugsdelicten) in Zuidoost door handhaving en politie. Er wordt beter over gecommuniceerd richting bewoners. Hierdoor is het vertrouwen in de veiligheidspartners toegenomen ten opzichte van 2020.
2030	In 2030 is de veiligheidssituatie in Zuidoost op hetzelfde niveau als de veiligheidssituatie in de rest van de stad en wijkt hier niet in negatieve zin van af. Dit geldt zowel voor het gemiddelde op het niveau van het stadsdeel als voor afzonderlijke buurten, in het bijzonder de voormalige ontwikkelbuurten en hotspots. Bewoners in Zuidoost hebben ruim voldoende vertrouwen in het optreden van de veiligheidspartners.
2040	In 2040 is de veiligheidssituatie in Zuidoost in alle buurten structureel minimaal op hetzelfde niveau als de veiligheidssituatie in de rest van de stad en wijkt niet in negatieve zin hiervan af. Het aantal gewelddelicten en het aantal drugsdelicten in Zuidoost is gelijk of minder aan de rest van de stad. Bewoners hebben nog steeds ruim voldoende vertrouwen in het optreden van de veiligheidspartners.

III. Duurzame verbetering van de leefbaarheid

2025	In 2025 wordt de leefbaarheid in de ontwikkelbuurten en hotspots van Zuidoost minimaal op hetzelfde niveau gewaardeerd als in de andere buurten van Zuidoost die in 2020 gemiddeld hoger scoorden
2030	In 2030 wordt de leefbaarheid in Zuidoost als geheel minimaal op hetzelfde niveau gewaardeerd als het gemiddelde van Amsterdam. Dit geldt zowel voor het gemiddelde op het niveau van het stadsdeel als voor afzonderlijke buurten, in het bijzonder de voormalige ontwikkelbuurten en hotspots.
2040	In 2040 wordt de leefbaarheid in Zuidoost in alle buurten van het stadsdeel structureel minimaal op hetzelfde niveau gewaardeerd als het gemiddelde van Nederland.

Meetbaar maatschappelijke effecten bereiken

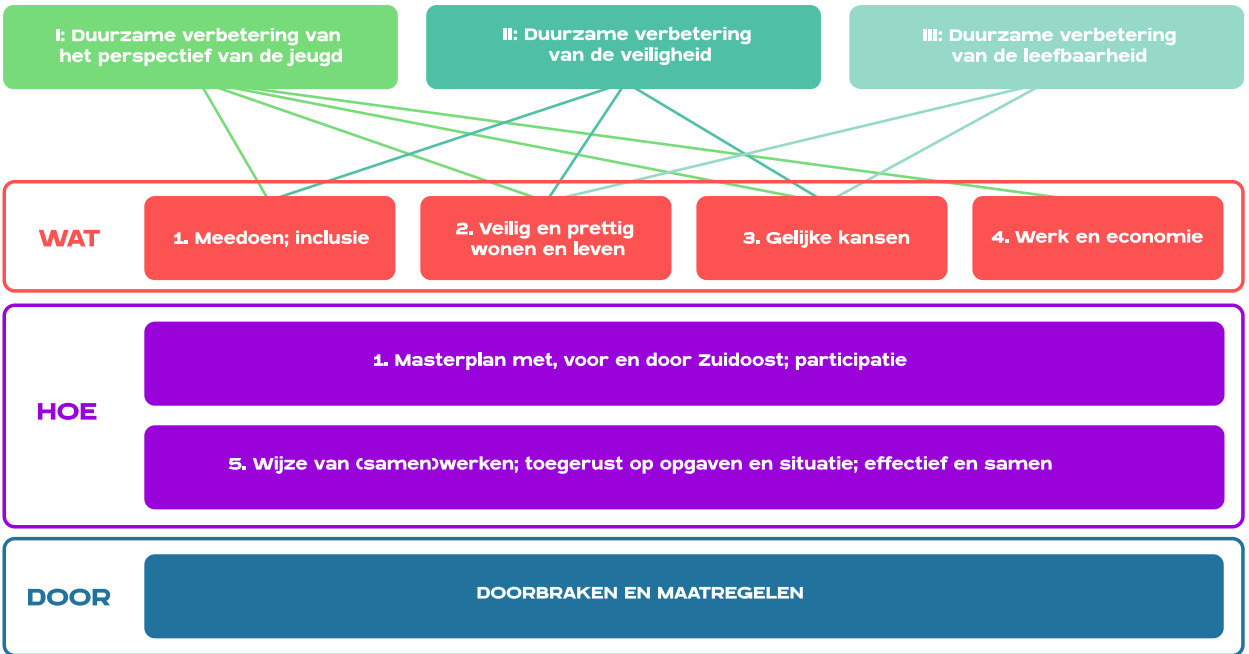
We richten ons primair op de jeugd, en daarmee op hun opvoeders. Veiligheid is essentieel en de leefbaarheid moet optimaal in orde zijn. Dat zijn de drie belangrijke uitgangspunten in wat we voorstellen en willen gaan doen. Op die uitgangspunten willen we meetbaar maatschappelijke veranderingen zien gebeuren.

Door jaarlijks te monitoren op maatschappelijke effecten (outcome monitor) worden trends zichtbaar en kunnen we beter beoordelen of we op de juiste weg zijn of dat bijsturing of intensivering nodig is. Resultaten en maatschappelijke veranderingen

die bereikt worden door het aanpakken van de vijf ambities zorgen ervoor dat we deze drie overkoepelende maatschappelijke effecten daadwerkelijk kunnen realiseren. Daarom monitoren we de voortgang per ambitie ook op zogenaamde outcome-indicatoren. In bijlage 2 worden de indicatoren plus het maatschappelijk effect dat we nastreven per ambitie benoemd.

Onderstaand figuur laat de samenhang zien tussen ambities, maatschappelijke effecten en doorbraken. De doorbraken en maatregelen die voor elke ambitie zijn geformuleerd, worden in het volgende hoofdstuk toegelicht.

Samenhang in beeld: drie doelen, vijf ambities

Doelgroepen: Kinderen en jongeren van – 9 maanden tot 32 jaar; en hun opvoeders
We willen dat kinderen die nu geboren worden, kunnen uitgroeien tot volwassenen in een stadsdeel waarin ze alle kansen hebben. We richten ons daarom op alle interventies die dat kunnen ondersteunen. Dat betekent dat ouders en andere opvoeders de tweede belangrijke doelgroep van dit Masterplan zijn. Ondersteuning van eenouder gezinnen, jonge, kwetsbare ouders en moeders is daarbij een belangrijk speerpunt. Omdat sommige kinderen een valse start maken, als ze ouders hebben die zelf nog kind zijn.

Overigens zal veel van wat we doen ook ten goede komen aan anderen dan deze twee benoemde doelgroepen. We noemen dit ook wel het principe van het 1-meter perspectief: (vrijwel) alles dat goed is voor een mens van 1 meter hoog, ofwel een kind van een jaar of zes, is goed voor (vrijwel) iedereen. We werken daarbij uitdrukkelijk samen met gemeentelijke programma's als Gezonde en Kansrijke Start, Amsterdamse aanpak Gezond Gewicht en Thrive.

Het kind, de jongere en opvoeders stellen we centraal. We gaan bij al onze maatregelen en interventies uit van hun leefwereld – en niet primair die van overheid of andere instanties. Te vaak nog denken officiële instanties te weten wat goed is voor de burger. Dat is lang niet altijd het geval. We hebben met nadruk oog voor wat onze doelgroep werkelijk nodig heeft – met volop ruimte voor individueel maatwerk. Daar hoort een andere manier van

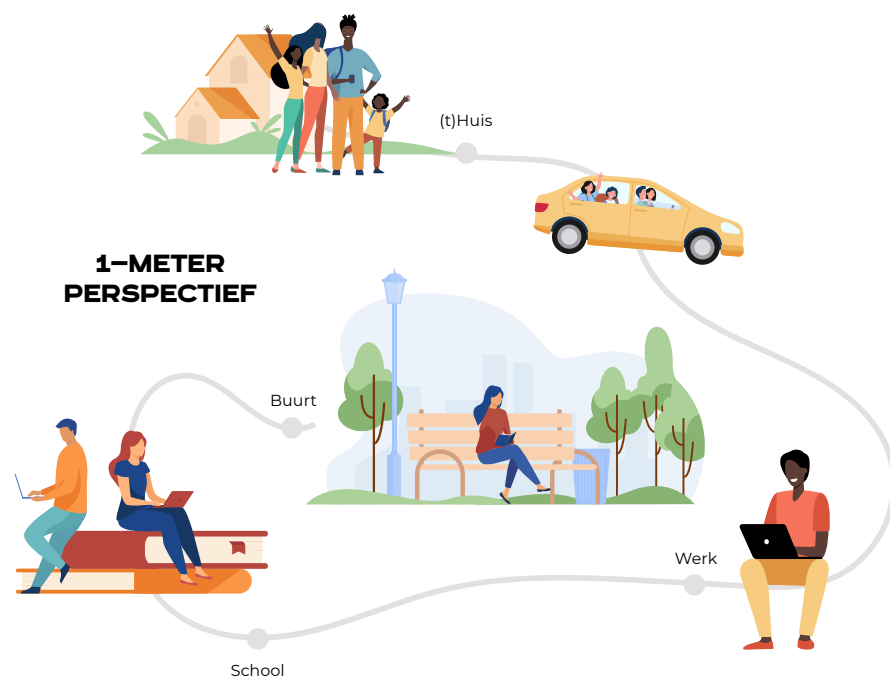
werken bij dan wij gewend waren. Daar kunt u meer over lezen in hoofdstuk zes.

Primaire doelgroep Masterplan; de leefwereld

Afbakening: wat we doen, naast wat er al gebeurt

De primaire doelgroep van het Masterplan is de jeugd van Zuidoost. En meteen daaromheen hun opvoeders: thuis, op school, in de buurt, bij stages en op het werk. Het perspectief is gericht op het verbeteren van de situatie van de jeugd, van de veiligheid, en van de leefbaarheid. We hebben oog voor het gezin waar een kind of jongere in opgroeit. We bieden extra hulp als in de thuissituatie sprake is van problemen op een of meerdere leefgebieden.

We denken dat we dat kunnen bereiken door extra in te zetten op de vier (brede) velden veiligheid, wonen, onderwijs en werk. Extra, bovenop alles wat er al gebeurt. Het is niet zo dat er in Zuidoost helemaal niets gebeurt. Integendeel, er was en is al heel veel. En dat moet vooral doorgaan. Al bestaande voorzieningen in het stadsdeel vormen de basis waarop het Masterplan verder kan bouwen. Tegelijkertijd constateren we dat dit reguliere aanbod vaak onvoldoende is. Er is meer nodig. Met het Masterplan brengen we meer focus aan. Daarmee kunnen we bewuster en gericht keuzes maken.

Om te kunnen slagen in deze opzet, zullen we ook oog moeten hebben voor de randvoorwaarden die daar bij nodig zijn. Voorzieningen op gebied sport, gezondheid, en vrijetijdsbesteding bijvoorbeeld. We zullen ook moeten investeren in maatschappelijke gebouwen: schoolgebouwen, welzijnsgebouwen en aanverwant. Zijn deze randvoorwaarden geborgd in regulier beleid? Dan is het niet nodig om ze op te nemen in het Masterplan is. Dat geldt ook voor de eerdergenoemde inzet op bijvoorbeeld gezondheid. Wat regulier gebeurt, hoort niet tot het Masterplan maar is er wel een belangrijke randvoorwaarde voor het succes van het plan.

"Dat waar Nederland mee worstelt, lukt ons hier al lang."

- Ernestine Comvalius
Bijlmer Parktheater

DOORBRAKEN EN MAATREGELLEN

In dit hoofdstuk concretiseren we de doelen en ambities: wat gaan we doen om ze te bereiken? Hier komen de doorbraken (inspanningen, maatregelen, ontwerpen) aan bod waarvan de Alliantie vindt dat ze nodig zijn om de opgaven aan te pakken. Sommigen zijn op de korte termijn te realiseren. Sommigen vereisen meer tijd, doordat andere samenwerkingsvormen, nieuw beleid of nieuwe regelgeving nodig is. De Alliantiepartners gaan er alles aan doen om dit samen te realiseren. Per ambitie bespreken we kort de doorbraken en maatregelen.

Bij al onze doorbraken - en voor de uitvoering ervan - zijn de volgende punten altijd leidend:

- We werken inclusief en houden rekening met (culturele) diversiteit. We zijn er te allen tijde alert op dat we op die manier handelen;
- We hebben speciale aandacht voor het bereiken en betrekken van mensen die te maken hebben met lvb problematiek en laag (of anders) geletterdheid. We kijken hoe effectief onze inspanningen specifiek voor deze doelgroep zijn;
- We zijn te allen tijde alert op gevallen van en uitingen van uitsluiting, discriminatie en racisme. We zullen en durven daar op een verbindende manier het gesprek over te voeren;
- We hebben oog voor armoede en schulden en het voorkomen en verhelpen daarvan, we houden daar rekening mee bij al onze inspanningen.

AMBITIE 1

Inwoner zijn van Zuidoost betekent dat je in alle opzichten volwaardig, geaccepteerd en gerespecteerd burger bent van Amsterdam

1.1 Zuidoost is dé plek waar je experts vindt en expert kunt worden in 'de inclusieve en diverse Maatschappij van de 21e eeuw'

Van Zuidoost maken we een landelijke 'opleidingsplek' voor inclusief en divers samenleven, samen leren en samen beleven. We dragen dat actief uit. Zuidoost is aantrekkelijk, benaderbaar en vindbaar als een plek waar iedereen werkt aan het voorkomen en tegengaan van discriminatie en racisme. Op straat, op school, op de arbeidsmarkt, overal.

- We zijn een voorbeeld voor heel Nederland. We ontwikkelen samen met partners in Zuidoost een opleidingsprogramma waar velen hun voordeel mee kunnen doen;
- Dit is integraal onderdeel van de voorstellen, afspraken en doorbraken in alle ambities van het Masterplan;
- We toetsen continue alle afspraken en resultaten op dit uitgangspunt.

1.2 Kinderen en jongeren van Zuidoost staan centraal

Dit betekent concreet:

- We betrekken jongeren en kinderen als dé gespreks- en denkpartner;
- Jeugdlobbyisten, de kindercommissie, leerlingen, jongeren: zij zijn de vaste gesprekspartners van het stadsdeelbestuur, de Alliantie, bondgenoten, professionals;
- In samenwerking met VO-scholen nodigen we leerlingen uit om (bijvoorbeeld in het kader van het vak maatschappijleer/ burgerschap) mee te denken en te helpen met vraagstukken over het bevorderen van participatie en inclusie. Daarbij vragen we ze, om hun ouders, burens en buurt daarbij te betrekken;
- We denken na over hoe we rolmodellen in kunnen zetten bij deze ambitie;
- Bij alle communicatie en participatie wordt rekening gehouden met laaggeletterdheid. Wanneer dat nodig is, wordt het taalgebruik/taalniveau aangepast.

RACISME EN DISCRIMINATIE

De gebeurtenissen in 2020 in de Verenigde Staten rond de moord op George Floyd hebben ook in Nederland en Amsterdam geleid tot meer aandacht voor en bewustzijn over racisme, discriminatie en andere vormen van uitsluiting - en de nog steeds aanwezige ongelijkheid in de maatschappij. Dat is onaanvaardbaar. Er is een harde noodzaak om hier fors meters op te maken. Wij, beleidsmakers, uitvoerders, bewoners, werkgevers, committeren ons aan een gezamenlijke weg voorwaarts, met oog en oor voor elkaars verhalen, op basis van gelijkwaardigheid. We geven en gunnen elkaar alle ruimte om open en eerlijk met elkaar de dialoog aan te gaan en vertrouwen (terug) op te bouwen. We doen dit vanuit de vraag wat er echt nodig is om vooruit te komen. Inclusie en actieve bestrijding van racisme, discriminatie en andere vormen van uitsluiting zijn expliciet onderdeel van het Masterplan Zuidoost en opdracht van en voor de partners van de Alliantie. We beseffen dat dit een zoektocht is – een weg waarin onvermijdelijk fouten gemaakt zullen worden. We blijven hierover continu met elkaar in gesprek, waarbij we afspreken dat luisteren naar, mildheid en begrip voor elkaar onze kernwaarden zijn.

1.3 Kunst en cultuur

Kunst, cultuur en creativiteit dragen bij aan inclusie en weerbaarheid. Het verbreedt het perspectief van jong en oud, draagt bij aan de identiteit van bewoners en van het gebied, brengt vitaliteit in de buurt, en vergroot de aantrekkingskracht en leefbaarheid van buurten. Kunst en cultuur kunnen een bijdrage leveren aan verbondenheid en betrokkenheid tussen verschillende bewonersgroepen. Amsterdam Zuidoost blinkt uit door zijn creativiteit en ondernemerschap. Voorzieningen zijn echter beperkt aanwezig.

- Het gaat om kunst en cultuurinitiatieven die gericht zijn op bewoners, in kleine podia die nieuwe makers en jonge talenten ruimte bieden, in plekken om te experimenteren en in kunst in de openbare ruimte;
- De verbinding van de bestaande en de nieuwe buurten van Amsterdam Zuidoost (1 Zuidoost) kan alleen slagen wanneer de identiteit en de geschiedenis van Zuidoost landen in de nieuwe gebieden. Lokale kunstenaars en instellingen moeten daarom een plek krijgen in de infrastructuur van heel Zuidoost. Permanent;
- Het geschenk van kleur/the gift of colour: Het (pps-kunst) project dat internationaal befaamd kunstenaar Claudy Jongstra samen met de Alliantie, Groei en Bloei, het ROC, Rijksmuseum Amsterdam Museum, (kleding)bedrijven, Zuidoost City en nog vele anderen ontwikkelt. In dit project komen ambities 1, 2, 3 en 4 elkaar tegen.

1.4 Doorlopend in gesprek met steeds meer mensen

Tijdens het maken van het Masterplan zijn gesprekken gevoerd met vele inwoners uit Zuidoost en bondgenoten. We hebben daarbij 1-op-1 gesprekken, groepsgesprekken en digitale Talk & Shows ingezet. De inbreng van deze gesprekken is benut voor het Masterplan, de doorbraken en de maatregelen. Welke bijvoorbeeld? We noemen:

- Doorbraak 1.1: Heel Nederland kan van Zuidoost leren hoe je een inclusieve en diverse samenleving bouwt;
- Doorbraken 3.2 – 3.4: het belang van taal en lezen dat ingebracht werd door de jeugdlobbyisten, krijgt een stevige plek in de ideale basis- en V.O.-school;
- Doorbraak 2.9: de roep van jongeren om meer betaalbare woonruimte;

- Zorgen van moeders, vaders, opvoeders maar zeker ook van kinderen en jongeren zelf over de veiligheid van de jeugd in Zuidoost: dit stellen we centraal in de aanpak.

We gaan door met het blijven luisteren naar de stem van onze bewoners. We blijven doorlopend in gesprek, ook met bewoners die niet actief in de Alliantie zitten, maar wel actief zijn in de buurt. Daarmee zijn zij een vast onderdeel van het Masterplan. We gaan hiervoor onder andere:

- Socratische gesprekken voeren;
- Het netwerk van bruggenbouwers/sleutelfiguren uitbreiden en onderhouden;
- Het Masterplan (door)ontwikkelen en uitvoeren met de mensen van Zuidoost;
- Ook nieuwe manieren aanboren om mensen te betrekken;
- Een onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheid van direct in gesprek door bijvoorbeeld steekproeven via postcodes in te voeren (variant op G1000).

Niet voor iedereen is het makkelijk of vanzelfsprekend om te participeren. Hier moeten we de volle aandacht voor hebben. We willen voorkomen dat degenen die participeren altijd dezelfde zijn:

- **Bewonersparticipatie** wordt breed opgepakt door de Alliantie;
- Het zelf-organiserend vermogen dat al aanwezig is in het stadsdeel, benutten we optimaal;
- Per buurt en per onderwerp moet worden gekeken wat ter plekke het best werkt;
- Naast een **online platform** willen ook een **fysieke plek** (een laagdrempelig loket) waar mensen naar binnen kunnen lopen.

1.5 Gezamenlijke communicatie Alliantie

De Alliantie ontwikkelt een gezamenlijke communicatiestrategie en communicatiestijl.

Een intensieve communicatie richting bewoners staat daarbij centraal. We ontwikkelen samen met bewoners en andere betrokkenen middelen die hier ondersteunend bij zijn. Middelen die passen bij de bewoners van Zuidoost. Hierbij trekken we 1-op-1 met Zuidoost City. Deze organisatie richt zich onder meer op de positionering van

Zuidoost (Zie ook ambitie 4.1 en kader over Zuidoost City).

Het belangrijkste middel is in deze fase een digitaal platform. Communicatie over specifieke activiteiten, die gekoppeld zijn aan de doorbraken op onderwijs, wonen, werk en veiligheid, staan centraal. Hoe er in Zuidoost wordt samengeleefd en gewerkt is uniek. Daar zijn we trots op. Er is veel positiefs te vertellen. Toch heeft het stadsdeel last van negatieve beeldvorming. Dit heeft effect op hoe mensen ‘van buiten’ over Zuidoost denken, maar veel belangrijker nog: het heeft effect op degenen die hier opgroeien. Daar moeten we vanaf. Mooie verhalen gaan we binnen Zuidoost een zo groot mogelijk podium geven. Zo inspireren we (jonge) bewoners met een nieuw perspectief waaraan ze zich kunnen spiegelen.

Om via acties naar trots (succes) te komen is veerkracht, vastberadenheid en doorzettingsvermogen nodig. Successen zullen niet altijd direct behaald worden. Dat kost tijd en

moeite. Van alle leden van de Alliantie, van alle bewoners, vragen we om vastberadenheid. Maar we moeten elkaar ook vasthouden. Eerlijk zijn tegen elkaar, ook al is dat soms moeilijk. We zullen bereid moeten zijn om werkelijk naar elkaar te luisteren. Dat vereist lef en moed:

- Communicatie en participatie geven we vorm vanuit de drie pijlers trots, lef en actie;
- Communicatie over het Masterplan is praktisch en opgeknapt per onderwerp;
- Behaalde ‘actie-successen’ delen en vieren we, ook als het geen succes is delen we dat;
- We vertellen de verhalen van Zuidoost. Bij Zuidoost wil je horen! In de haartvaten van het stadsdeel zoeken we naar verhalen;
- We communiceren (ook) via lokale radiozenders, instellingen waar bewoners komen, zoals scholen, bibliotheek, de markten, buurthuizen, straatgesprekken, inzet audiovisuele middelen, smart phones, social media.

Ambitie 1	Hoofddoel I: Jeugd	Hoofddoel II: Veiligheid	Hoofddoel III: Leefbaarheid
1.1 Zuidoost is dé plek waar je experts vindt en expert kunt worden in 'de inclusieve en diverse maatschappij van de 21ste eeuw'	x		
1.2 Kinderen en jongeren van Zuidoost staan centraal	x	x	x
1.3 De verbinding van kunst en cultuur, the gift of colour	x		x
1.4 Doorlopend in gesprek met steeds meer mensen over het Masterplan	Deze maatregelen gaan over het HOE, over hoe we Zuidoost, bewoners, partners betrekken en communiceren. Invloed op de hoofddoelen is indirect. Echter: wanneer we dit goed doen, dan helpt dat om elk hoofddoel (en subdoelen van de andere ambities) eerder en duurzamer te realiseren		
1.5 Inrichten gezamenlijke communicatie Alliantie met Zuidoost, bondgenoten en partners en elkaar			

AMBITIE 2

In Zuidoost opgroeien en wonen betekent dat je goed en veilig woont en over straat kunt gaan

2.1 WijkActieTeams Veiligheid (WATV)

We gaan voor integrale samenwerking in de wijk. Daarmee willen we aanwezig en aanspreekbaar zijn voor de bewoners. Voor bewoners is de gemeente zichtbaar als één lokale overheid. De gemeente, woningbouwcorporaties, Stichting Aanpak Overlast Amsterdam en rolmodel/bewoner zijn zichtbaar en actief in de wijk en werken vanuit één fysieke locatie. We zijn aanwezig, zichtbaar en aanspreekbaar en zorgen voor directe interventiekracht en doen wat nodig is. Daarbij richten we ons op veiligheidsproblematiek, overlast, criminaliteit en onveiligheidsgevoelens:

- We gaan in drie wijken wijkactieteams opzetten en koppelen deze aan de hotspot aanpak (zie 2.4) en buurtteams;
- We geven prioriteit aan het aanpakken van overlast gevende criminele panden en woonfraude;
- We steunen de slachtoffers hiervan (bedreiging/afpersing/meiden/moeders);
- We zorgen voor zichtbare verbetering in de veiligheidsbeleving van bewoners (bijvoorbeeld extra straatverlichting);
- Zuidoost krijgt prioriteit ('boven op de stapel') op de agenda van de gemeentelijke, maatschappelijke en veiligheidspartners;
- De wijkactieteams houden als "frontoffice" goede en korte lijnen met de "backoffice" binnen en buiten de bij de Alliantie en het WATV aangesloten organisaties, waaronder b.v. het OM.

2.2 Interventiekracht vergroten

De aanpakken binnen het domein jeugd en veiligheid zijn er in alle soorten en maten, maar (lang) niet altijd op elkaar afgesteld. Ook hebben we te maken met blinde vlekken en is er nog onvoldoende capaciteit in Zuidoost. Dit betekent dat we aanpakken moeten optimaliseren en sterk moeten intensiveren. Oftewel, meer én beter.

- Herijking van de problematische jeugd aanpak: efficiëntere selectie, gericht op bredere groep, inclusief nazorg voor de jongeren;
- Borgen van een preventieve insteek in de aanpakken op het gebied van jeugd en veiligheid door het 'loslaten' van de focus op 12+;

- Stedelijke inventarisatie rond het gebruik van social media over de beweegredenen van jeugdigen versnellen en richten op Zuidoost;
- Inzet op hele gezinssysteem, zorg achter probleem via lokale partijen/partners in contact met opvoeders;
- Vormgeven van de verbinding met jeugdstrafrechtketen;
- Opvoeders/omgeving betrekken bij demotiveren crimineel gedrag onder andere door nazorg na straf en passende strafmaatregelen;
- Goede afspraken op het gebied van verschillende aanpakken: problematische jeugd aanpak, signaleringsoverleg 12+, afpersingsaanpak, signaleringsoverleg 12-, Wijkactieteam en flexibele overeenkomsten voor informele partners;
- Creatiever en contextgericht werken – we betrekken de wijk bij het afdoen van strafzaken (leer- en taakstraffen in de wijk, buurtrechtspraak, jongeren rechtbanken etc.).

2.3 Stroomlijnen aanpak drugshandel

De impact van de georganiseerde drugshandel is enorm in Zuidoost en werkt op vele manieren door in de lokale samenleving. Door middel van (reguliere) opsporing door politie en Openbaar Ministerie (OM) en speciale programma's van het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum) en het project 'Weerbare mensen Weerbare wijken' worden de problemen/daders aangepakt en de gevolgen van de drugshandel zoveel mogelijk beperkt. De Driehoek (politie, OM, Burgemeester) is hierin leidend en heeft daarbij nadrukkelijk aandacht voor Zuidoost. De inschatting is dat de uitvoeringskracht kan worden vergroot door de aanpakken en programma's te richten op Zuidoost - en door lokaal de aanpakken te stroomlijnen. Betrokken partijen zullen eerst de lokale opgave, lopende aanpakken en nieuwe programma's in beeld brengen. Die worden in samenhang bekeken met de wijkgerichte aanpakken 2.1 en 2.2. Vervolgens bepalen we gezamenlijk waar stroomlijning, focus, aanpassing, extra inzet en/of interventies nodig, nuttig, verstandig en mogelijk zijn. Deze doorbraak werken we in 2021 verder uit.

HOTSPOT AANPAK

De Alliantiepartners erkennen het belang van multidisciplinaire samenwerking. Alleen samen kan de problematiek op het gebied van wonen, werk en veiligheid effectief worden aangepakt. Daarom gaan de Alliantiepartners met elkaar samenwerken, vanuit één locatie, zichtbaar en aanspreekbaar, voor de bewoners. We starten in de G-buurt Noord, en breiden uit naar Venserpolder en Holendrecht. Op die locaties zullen Alliantiepartners op het gebied van veiligheid, in de vorm van wijkactieteams, zichtbaar zijn. Op deze locaties zullen onder meer ook gemeentelijke en maatschappelijke partners aanwezig zijn c.q. snel ingezet kunnen worden om bewoners te ondersteunen op diverse leefgebieden. Daarbij valt te denken aan de buurtteams, armoedevoorzieningen, schuldhulp, hulp bij het vinden van werk, zorg voor jongeren; opleiding en begeleiding naar werk, verbinding met het zgn. familiepakket, etc. Hiervoor zijn binnen de verschillende ambities inspanningen opgenomen, die nadrukkelijk in gezamenlijkheid worden uitgevoerd. (zie ook ambities 3 en 4). De opzet en uitvoering hiervan zal een lerend proces zijn, waarbij gaandeweg knelpunten en verbeteringen doorgevoerd zullen worden.

2.4 Hotspot aanpak

Problemen rond leefbaarheid zijn sterk geconcentreerd binnen tien tot vijftien delen binnen de ontwikkelbuurten, in zogenaamde 'hotspots'. Op deze plekken snakken bewoners en professionals naar verlichting van problemen en aanpak van overlast. We willen daar de individuele en collectieve leefbaarheid (zowel fysiek als sociaal) van bewoners vergroten en het vertrouwen van bewoners in de overheid verbeteren. We willen op een goede manier gezamenlijk optrekken (bewoners, overheid, maatschappelijke partners, onderwijs, veiligheidspartners, woningbouwcorporaties, partners in werk). We stemmen af en wisselen kennis en informatie uit en we ontwikkelen samen met bewoners, woningcorporaties, Wijkactieteams Veiligheid, buurtteams en Jongerenpunt Zuidoost een nieuwe werkwijze.

Integrale samenwerking op buurtniveau. Fysiek aanwezig op locatie. Dat is wat ons voor ogen staat. De opdracht daarbij moet zijn om de veiligheids- en sociaal-maatschappelijke problemen op te zoeken en op te lossen. De trefwoorden hierbij zijn eigenaarschap, ontschotting en gedeeld mandaat. Alle betrokken partners uit het sociaal domein, wonen en veiligheid voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk voor de aanpak en werken als team vanuit één gezamenlijk doel en visie. De lokale medewerkers hebben de bevoegdheden, de middelen, de informatie en de spirit om de interventies uit te voeren die nodig zijn.

De teams die werken op de verschillende leefdomeinen van bewoners kunnen overlap hebben in buurt waar zij zich op focussen. Bijvoorbeeld de wijkactieteams veiligheid, buurtteams en andere teams die een lokale uitvoerende functie hebben. Alle teams zijn bekend met de uitgangspunten van het Masterplan. Daar waar het nodig is, wordt samengewerkt en kan (indien wenselijk) als één team worden opgetreden. De teams vullen elkaar aan en versterken elkaar. Ze werken nadrukkelijk niet langs elkaar heen. In kleine gebieden gaan we met elkaar samenwerken op een fysieke locatie; om daar waar de problemen zich voordoen direct te kunnen ingrijpen. We willen dit aanpakken met een integraal plan, met inzet op zowel het fysieke als sociale domein. We plegen integrale buurtgerichte inzet op wonen,

leefbaarheid, sociaaleconomische situatie van bewoners, openbare ruimte en veiligheid daar waar dit het meest nodig is. Als eerste komen de G-buurt Noord, Holendrecht-West en Venserpolder daarvoor in aanmerking.

2.5 Aanpakken van woonfraude

Op dit moment worden veel woningen oneigenlijk gebruikt: we zien criminele spookburgers, illegale kamerverhuur, onderhuur, gebruik van woningen voor criminele doeleinden, overbewoning, overlast en uitbuiting. Samen met de rijksoverheid ontwikkelen we een gecombineerde aanpak voor woonfraude. Het aanpakken van woonfraude heeft een positieve invloed op de leefbaarheid en veiligheid in de buurt:

- We intensiveren de Woonfraudeaanpak, we zetten hier extra capaciteit op in;
- We maken andere onrechtmatigheden en misstanden op gebied van sociale zekerheid, handhaving, arbeidsmarkt-fraude en fiscaliteit gezamenlijk zichtbaar en pakken deze gezamenlijk aan;
- We hebben oog voor mensen die slachtoffer zijn van uiteenlopende misstanden;
- Aanpak woonfraude in het kader van het Masterplan is direct verbonden met en prioriteit voor het WijkActieTeam Veiligheid en in de hotspot aanpak.

2.6 Instroom bevorderen weerbaardere bewoners ontwikkelbuurten en hotspots

Huishoudens met gestapelde problemen (armoede, werk, gezondheid, huisvesting etc.) wonen vaak geclusterd bij elkaar in bepaalde hotspots en ontwikkelbuurten in Amsterdam Zuidoost. Vanwege de clustering van sociale huur en de vergrote instroom van de laagste inkomens (20%) is het voor de leefbaarheid in Amsterdam Zuidoost van groot belang dat deze buurten weerbaarder worden. Dit vraagt maatwerk op complex-niveau. De hotspot-aanpak heeft hier een belangrijke bepalende rol in. We zetten in op behoud van meer sociaaleconomische draagkrachtige bewoners voor de buurt of bieden mensen op basis van motivatie een woning aan. De ruimte die woningbouwcorporaties en gemeente hiervoor hebben, kan beter benut worden. Via landelijke of lokale wet- en regelgeving kunnen we afspraken maken om dit mogelijk te maken:

- Mogelijk maken om op hotspot-niveau maatwerk te bieden in het sturen op instroom, en mandaat hiervoor te leggen bij de teams die multidisciplinair en integraal samenwerken in de hotspots;
- Professionals die in Zuidoost werken voorrang geven waar tekorten zijn of dreigen (leerkrachten, zorg, politie bijvoorbeeld). Hierbij maken we ook gebruik van de bestaande voorrang-regels voor beroepsgroepen. Sociale stijgers kunnen in Zuidoost blijven en werken aan sterke gemeenschappen met krachtige buurtbewoners;
- Verhogen van de maximale inkomensgrenzen voor de toewijzing van sociale huurwoningen voor Amsterdam Zuidoost (de wens is om dit met 20% voor een periode van minimaal vijf jaar te doen). Hiervoor is onder andere het maken van nadere afspraken met Alliantiepartner het Rijk nodig.

2.7 Extra investeringen leefbaarheid

Er wordt gekeken naar mogelijkheden om bij de verschillende Alliantiepartners middelen vrij te maken om extra te kunnen investeren in leefbaarheid van Zuidoost.

We denken hierbij aan bijvoorbeeld:

- Tijdelijke afschaffing van de verhuurdersheffing voor Zuidoost, mits de middelen die dan vrijkomen besteed worden aan extra beheerinspanningen, onderhoud en investeringen door woningcorporaties in de sociale huurvoorraad in Zuidoost.

2.8 Meer huisvesting voor jongeren uit Zuidoost in Zuidoost

Voor de jongeren van Zuidoost (inclusief jonge moeders) is in het stadsdeel nagenoeg geen bereikbare, betaalbare huisvesting beschikbaar. Drempels zijn onder andere gebrek aan aanbod, ontbreken van netwerk en kennis van systemen, ontbreken van begeleiding, hoge servicekosten, borg-betaling, strenge toelatingsvoorwaarden etc. Daarnaast is een groot deel van het aanbod in Zuidoost slechts toegankelijk voor jongeren die studeren aan het HBO of WO, terwijl de vraag onder werkende jongeren en jongeren die studeren aan het MBO het grootst is.

Dit is wat we gaan doen:

- Voor (een groep) jongeren is het belangrijk dat er (vormen van) begeleiding van zelfstandig wonen geboden wordt;
- Op korte termijn realiseren we betaalbare nieuwbouw voor jongeren in Holendrecht en nog twee andere

kansrijke locaties;

- Kwalitatief onderzoek naar de woonwensen en woonbehoeften van jongeren in Zuidoost;
- Onderzoek naar de woonwensen en woonbehoeften van alleenstaande jonge moeders in Zuidoost;
- Maatwerkprogramma maken voor de realisatie van betaalbare huisvesting voor jongeren in Zuidoost, inclusief prestatiedoelstellingen. Het maatwerkprogramma houdt in dat er onderzoek wordt gedaan naar de woonwensen en problemen van jongeren, en analyse van het huidige project Sayhaey;
- Betrekken van jongeren hierbij, voorwaarden scheppen, netwerk opbouwen, kennisdelen, kwantitatieve en kwalitatieve doelen realiseren;
- Realiseren passend aanbod; opzetten van wonen (woonvormen) met bijzondere aandacht voor zwangere jonge moeders dan wel een sterke campagne om jongeren met kinderen te informeren over de mogelijkheden op het gebied van huisvesting in Zuidoost, en wat zij hiertoe moeten doen;
- Samen optrekken met jongeren, gemeente, woningbouwcorporaties, maatschappelijke organisaties, ontwikkelaars.

2.9 Bouwen voor de Buurt

A: bevorderen doorstroom bewoners Zuidoost naar nieuwbouwlocaties

Voor alle categorieën nieuwbouw (sociaal, middelduur en betaalbare koop) geldt dat de huidige bewoners van Zuidoost, vooral die in ontwikkelbuurten, er nauwelijks in slagen een woning te bemachtigen in een nieuwbouw-project. Er heerst frustratie bij de bewoners. Nieuwbouw lijkt niet voor hen bedoeld. Als er aanbod beschikbaar komt, moeten bewoners van Zuidoost de kans krijgen om hun woonsituatie te verbeteren.

- We maken afspraken met ontwikkelaars over manieren van voorrang verlenen, zodat de bewoners van Zuidoost zich mogelijk met voorrang in kunnen schrijven voor verhuizing naar nieuwbouw. We verkennen momenteel de mogelijkheden binnen wettelijke kaders. (bijvoorbeeld door voorinschrijving voor bewoners Zuidoost, aanbod platform);
- Er is met een aantal ontwikkelaars afgesproken dat minstens 25% van alle nieuwbouw wordt bewoond door zittende bewoners van Zuidoost, daarbij rekening houdend met wettelijke kaders (Hondsrugpark). We kijken of dit uitgebreid

kan worden;

- Dit heeft invloed op de huisvestings-verordening van de gemeente. Onderzoek naar aanpassing hiervan is al gestart. Een pilot wordt - bij voorkeur in Zuidoost - begonnen in 2022.
- We richten de website www.zuidoostwoont.nl in. Via deze site kunnen bewoners zien welke nieuwbouwprojecten er in Zuidoost aan gaan komen en op welke manier zij hun interesse hiervoor kenbaar kunnen maken.

B: Afwijken 40-40-20 regel op buurtniveau en hotspotlocaties

Bij het definiëren van bouwprojecten kijken we beter naar de kwantitatieve en kwalitatieve aanvullingen die hotspots en buurten nodig hebben. In Amstel III dreigt bijvoorbeeld een eenzijdige woningvoorraad en een eenzijdige wijk te ontstaan qua woninggrootte. Deze wijk is niet of slechts beperkt toegankelijk voor huidige bewoners uit Zuidoost.

De 40-40-20 regeling dient als referentie op het hogere schaalniveau van stadsdeel Zuidoost (inclusief de nieuwe kern), maar door af te wijken van deze regel op hotspot- of op buurtniveau, kan er een gezondere mix van bewoners ontstaan. Deze regel blijft wel gehandhaafd voor stadsdeel Zuidoost als geheel.

- Op lokaal niveau wordt de lokale behoefte of diversiteitsdoelstelling leidend;
- We ontwikkelen een plan/visie voor de hotspots/ontwikkelbuurten waarin de behoefte van de buurt en kansen die dat biedt voor het stadsdeel als geheel centraal staan en monitoren dit;
- We verkennen verdere mogelijkheden om op grond van argumenten af te wijken van de 40-40-20 regel, bijvoorbeeld voor Amstel III en/of ontwikkelbuurten en hotspots.

C: Zuidoost als startlocatie voor betaalbare koop- en huurwoningen

Voor de meeste bewoners van Zuidoost zijn de nieuwbouwwoningen in het stadsdeel te duur. Dat betekent dat bewoners die het beter gaat (vaak rolmodellen) vaak noodgedwongen de buurt verlaten (onder andere naar Almere/Lelystad). Terwijl bewoners eigenlijk graag in de wijk/buurt willen blijven wonen. Ook willen we graag woningen kunnen aanbieden aan professionals die werken in Zuidoost, in essentiële beroepen voor Zuidoost (leerkrachten, verpleging, politie). Zij verdienen vaak te veel voor sociale woningbouw en zijn daardoor aangewezen op betaalbare koop en middeldure huur. Tegelijkertijd dreigt op

de grote transformatielocatie Amstel III een eenzijdige woningvoorraad en eenzijdige wijk te ontstaan.

- De gemeente is in gesprek met ontwikkelaars, investeerders, grondeigenaren en corporaties om afspraken te maken over het realiseren van betaalbare nieuwbouw. Voorstel is om hier als eerste mee te starten in Amsterdam Zuidoost. In Amstel III is de gemeente daarbij wel afhankelijk van de welwillendheid van de zittende erfpachters;
- We onderzoeken de mogelijkheden om gewenste woningdifferentiatie te bereiken;
- We zoeken naar mogelijkheden voor alternatieve en betaalbare woonvormen, denk hierbij bijvoorbeeld aan woon-coöperaties en zelfbouwkavels.

2.10 Voorkomen toekomstige leefbaarheids- en veiligheidsproblematiek

De flanken van de A9 dreigen een onprettig niemandsland te worden. Dat is niet goed voor de leefbaarheid van het stadsdeel. Aan de andere kant is er een grote vraag naar woningen en bouwlocaties voor bewoners in Zuidoost, en bieden de flanken van de A9 een mooie kans.

- Voor dit gebied zal in 2021 verkenning starten (onder de vlag van het Masterplan) ofwel een principebesluit voorbereid worden door de gemeente (in de zin van plaberum) – dit in afstemming en overleg met planvorming Gaasperdammerpark (op de A9);
- Doel is ontwikkeling van de flanken van de A9 zodat er meer woningaanbod voor bewoners van Zuidoost komt.

2.11 Kwaliteit en inrichting openbare ruimte

Openbare ruimte is één van de pijlers in de ontwikkelbuurtenaanpak. De ontwikkelbuurten aanpak is een van de belangrijkste bestaande, reguliere inspanningen, waar het Masterplan op steunt. Veel van de noodzakelijke kwaliteitsverbeteringen zijn in beeld gebracht in de ontwikkelbuurtplannen en zijn al of worden binnenkort aangepakt onder de vlag hiervan. Vooralsnog gaan we er bij het Masterplan vanuit dat dit volgens planning gerealiseerd wordt.

- De kwaliteit van de openbare ruimte is eveneens essentieel onderdeel van de voorgestelde doorbraak hotspotsaanpak. Zowel op schoon, heel en veilig als voor wat betreft de inrichting. In onze plannen nemen we op, welke plekken in de openbare ruimte op gebied van veiligheid verbeterd moeten worden;

- Verstevigd sturen en sneller handelen op het normale: de nieuwe werkwijze stadsbeheer vanaf 2021 start in Zuidoost. Doel hiervan is onder andere beter en sneller afstemmen op de vragen vanuit de gebieden en meldingen sneller afhandelen (bijvoorbeeld bij de melding van een kapotte lamp);
- Zwakke/onveilige locaties in Zuidoost in 2021 kaart brengen door integraal team (OOV/politie/Stadsdeel/ontwerper OR/verkeerskundige, bewoners); per locatie met een oplossing komen (dus ook kijken naar de ruimtelijke inrichting). Geen eenmalige actie, maar een met regelmaat terugkerend moment. De oplossingen nemen we op in het jaarlijkse uitvoeringsplan van het Masterplan;
- De kwaliteit van de openbare ruimte is van essentieel belang voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren, denk aan veilig routes, plekken om te "zijn", te spelen en te sporten.

Ambitie 2	Hoofddoel I: Jeugd	Hoofddoel II: Veiligheid	Hoofddoel III: Leefbaarheid
2.1 WijkActieTeams Veiligheid op locatie 1. Venserpolder, 2. G-buurt, 3. Holendrecht	x	x	x
2.2 Interventiekraft vergroten	x	x	x
2.3 Stroomlijnen aanpak drugshandel	x	x	x
2.4 Hotspot aanpak: 1. G-buurt Noord, Holendrecht-West, 3. Venserpolder	x	x	x
2.5 Aanpakken Woonfaude		x	x
2.6 Instroom bevorderen weerbaardere bewoners in ontwikkelbuurten en hotspotlocaties	x		x
2.7 Extra investeringskracht t.b.v. leefbaarheid ontwikkelbuurten en hotspotlocaties		x	x
2.8 Meer huisvesting voor jongeren uit Zuidoost in Zuidoost	x		
2.9 Bouwen voor de buurt	x		x
2.10 Voorkomen toekomstige leefbaarheid- en veiligheidsproblematiek: bouwen flanken A9		x	x
2.11 Kwaliteit en inrichting openbare ruimte	x	x	x

AMBITIE 3

In Zuidoost opgroeien en wonen betekent dat je alle kansen en mogelijkheden hebt om je te ontwikkelen, te groeien en talenten te ontplooien

Werken aan gelijke kansen en talentontwikkeling betekent een schoolcarrière lang investeren in een kind, of beter gezegd van min 9 maanden tot dat ze volwassen zijn en volop participeren in de samenleving. Dit gaat van geboortezorg, via kinderopvang, basisscholen en middelbare scholen naar vervolgonderwijs en werk. Overgangen zijn daarbij kwetsbaar en vragen extra aandacht. Overgangen tussen schoolsoorten, maar ook overgangen tussen de leefwerelden van het kind: thuis, buurt en school.

We zetten bij deze ambitie over de volle breedte van de voorzieningen in op behoud van wat goed is, op uitbreiding van succesvolle initiatieven en op verbetering of verandering waar nodig. We hebben een aantal herkenbare centrale thema's in onze aanpak die uitnodigen tot meedoen:

- We geven ouders en jongeren een belangrijke rol, we werken samen op basis van inclusie en wederkerigheid. We vragen jongeren wat zij belangrijk vinden;
- We geven rolmodellen een belangrijke plek in onze aanpak;
- We werken vanuit een gezamenlijke, stevige en herkenbare pedagogische visie;
- Taal is een centraal thema in veel van onze activiteiten. Taal is de sleutel tot een succesvolle schoolcarrière en taal is de sleutel tot maatschappelijke participatie. Dat geldt niet alleen voor de kinderen, maar ook voor hun ouders/verzorgers.

3.1 Eén samenhangende aanpak voor de leeftijd van min 9 maanden tot 6 jaar

Voor de jongste kinderen vanaf ongeveer 2 jaar zijn er verschillende, reguliere voorzieningen zoals het Ouder- en Kindteam/jeugdhulp, spelinloop, kinderopvang/voorschool en de basisschool. Dit is kwetsbaar, omdat er veel overgangen zijn en omdat niet alle kinderen naar de spelinloop en de kinderopvang/voorschool gaan. Onze inzet is: het aanbod er is voor alle kinderen en de

organisaties die daarbij betrokken werken nauw samen vanuit een gedeelde visie. Het aanbod is er voor alle kinderen. Er is ruimte voor maatwerk als dat nodig is. Opvoeding, ontwikkeling van kinderen en participatie en emancipatie van ouders staan centraal.

- Gezonde en Kansrijke Start is een stedelijk programma dat zich richt op de eerste duizend dagen van een kinderleven (-9 maanden tot 2 jaar). In Zuidoost sluiten we aan bij de al lopende trajecten in dit programma. Dit betekent dat de partners in de geboortezorg (zoals verloskundigen, OKT/JGZ, kraamzorg) en het sociaal domein (zoals gezonde leefstijl, huisvesting, armoede) elkaar goed weten te vinden. Zo werken we aan duidelijke voorlichting voor (aanstaande) ouders, goede overdracht vanuit de verschillende partners bij zorgen over het kind/gezin en snel oplossen van knelpunten. Want hoe eerder, hoe beter!;
- In deze samenwerking willen we meer kwetsbare ouders vroegtijdig ondersteuning bieden bij de opvoeding en het opgroeien van hun kinderen. We versterken ouders in hun rol met name bij signalen van risicovol ouderschap. We sluiten aan bij de opgave van Amsterdam Vitaal & Gezond waarbij specifieke aandacht is voor een gezonde, kansrijke en veilige start van ieder kind vanuit een integrale en systematische aanpak;
- We willen met de spelinlopen voor ouders en peuters (1-2 jaar) meer kwetsbare gezinnen en kinderen met het risico op achterstanden bereiken;
- We streven ernaar dat zoveel mogelijk kinderen van 2-4 jaar naar een voorschool gaan;
- We vergroten de zichtbaarheid en vindbaarheid van voorzieningen en zorgen ervoor dat de toegang laagdrempelig is. We ondersteunen en betrekken ouders meer bij het vinden en gebruiken van deze voorzieningen.

3.2 De ideale basisschool

De basisschool van de toekomst is in Zuidoost een moderne en excellente school die een centrale plek in neemt voor alle kinderen en voor hun ouders. De school regisseert de samenwerking tussen verschillende professionals die werken aan de ontwikkeling van de kinderen. Dit zijn onderwijzers, ouder-kind adviseurs, jongerenwerkers, sportbuurtwerkers, schuldhulpverleners, vrijwilligers, betrokken ouders. De professionals werken als team samen vanuit een gedeelde pedagogische en onderwijskundige visie. Er is aandacht voor het leren van kinderen en hun brede ontwikkeling. We signaleren tijdig als er extra hulp nodig is. Daar waar nodig verbinden we specialistische jeugdzorg aan de school. De school leidt kinderen op tot zelfbewuste Amsterdammers. Ouders zijn hierin partners.

- De school biedt plek aan alle kinderen van 0-12 jaar. Er is een verlengde schooldag; kinderen krijgen meer uren om te leren en om zich te ontplooiën en er is in iedere school een kinderopvang (met voorschool) aanwezig. Er wordt intensief samengewerkt in de VVE;
- De schoolgebouwen dragen bij aan deze ambitie en hebben een goede uitstraling.

Voor de activiteiten is voldoende ruimte beschikbaar. Onze ambitie is excellent onderwijs: De kwaliteit van het onderwijs moet zo goed zijn dat kinderen achterstanden vanuit hun thuissituatie kunnen compenseren en dat kinderen hun talenten optimaal benutten. Hiervoor zijn goede leraren en professionals nodig;

- Leerlingen krijgen meer persoonlijke aandacht van leraren, bijvoorbeeld door high dosage tutoring of door kleinere klassen. Dit draagt bovendien bij aan de aantrekkelijkheid voor leraren om in Zuidoost te werken;
- We hebben aandacht voor het lerarentekort en we kijken naar onder meer naar extra arbeidsvoorwaarden;
- Op school is er ook aandacht voor de problematiek van ouders. Hiervoor hebben scholen een nauwe samenwerking met het OKT en het buurtteam. Ouders kunnen op school bij hen op een laagdrempelige manier terecht voor met name opvoedondersteuning (OKT en aanbod preventieve jeugdhulp), schuldhulpverlening en andere ondersteuning (buurtteam) en taal en ouderbetrokkenheid.

3.3 Overgang basisonderwijs – voortgezet onderwijs

We willen ruimte creëren in de overgang van de basisschool naar de middelbare school. Kinderen krijgen de tijd en de ruimte om passend middelbaar onderwijs te vinden. De overgang begint bij groep 7 en gaat door tot in de eerste twee tot drie jaar van de middelbare school. Het advies van de basisschool sluit aan bij de potentie van kinderen en maakt het mogelijk om groei en ontwikkeling van leerlingen in het voortgezet onderwijs te bevorderen en kansen te geven. Begeleiding is er voor alle kinderen waarbij in het bijzonder aandacht is voor kinderen die vanwege hun thuissituatie minder meekrijgen. Scholen werken samen vanuit een herkenbare educatieve en pedagogische aanpak. Er is veel aandacht voor persoonlijke ontwikkeling. PO-scholen, VO-scholen, (V)SO-scholen, Swazoom, OKT, en het buurtteam werken hierin samen.

- Er zijn vaste gezichten voor de kinderen. Dit geldt niet alleen voor onderwijzers van de basisschool en leraren van de middelbare school, maar ook voor andere professionals rond het kind. Rolmodellen spelen hierin een belangrijke rol;
- Kinderen met achterstanden krijgen intensieve begeleiding zoals bijvoorbeeld high dosage tutoring of de life skills academy;
- Ook worden voor de overgang PO/VO-activiteiten aangeboden op het sociale en emotionele gebied zoals het preventieve jeugdhulpaanbod (FPAJ);
- Voor de activiteiten is ook ruimte beschikbaar, zodat basisschoolleerlingen al activiteiten kunnen volgen in de VO-scholen;
- Specifieke aandacht is er voor kinderen op het speciaal onderwijs.

3.4 De ideale VO-school

De ideale middelbare school heeft veel elementen die de ideale basisschool ook heeft. De school regisseert de samenwerking tussen verschillende professionals die werken aan de ontwikkeling van de kinderen: leraren, ouder-kind adviseurs, jongerenwerkers, sportbuurtwerkers enzovoort. Zij werken vanuit een gedeelde en stevige (pedagogische) visie als team samen. Er is veel aandacht voor persoonlijke ontwikkeling.

- De hele schooldag is er een aanbod voor kinderen (naschools aanbod; langer leren), ze kunnen in de veilige omgeving van de school zijn;
- De persoonlijke relatie met de jongeren krijgt veel aandacht;
- De mentor staat hierin centraal, heeft voldoende tijd en heeft andere professionals dicht om zich heen staan;
- Klassen zijn kleiner dan elders in Amsterdam, zodat meer persoonlijke aandacht van leraren voor leerlingen mogelijk is. Het draagt bovendien bij aan de aantrekkelijkheid voor leraren om in Zuidoost te werken;
- De schoolgebouwen dragen bij aan deze ambitie en behoren tot de modernste in de stad;
- Ouders en kinderen worden ondersteund vanuit het OKT en aanbod preventieve jeugdhulp (FPAJ) zoals opvoedcursussen en sociale vaardigheidstrainingen.

3.5 Overgang VO naar vervolgonderwijs en werk

De laatste jaren van de middelbare school en de overgang naar vervolgonderwijs en werk is een belangrijke periode. We willen dat jongeren daar maximaal hun kansen benutten en doorstromen naar het onderwijs en naar banen die bij hen passen en hen uitdagen. Het gaat daarbij om perspectief en maatwerk. Sterke netwerken van middelbare scholen, vervolgonderwijs en het bedrijfsleven zijn daarbij essentieel, evenals rolmodellen.

- We versterken de netwerken tussen middelbare scholen en het hoger en middelbaar vervolgonderwijs;
- We investeren in een intensieve begeleiding van jongeren die dat nodig hebben, zowel op het VO (door onder andere versterking decanaten) als op het vervolgonderwijs;
- We zetten in op gezamenlijke projecten van het onderwijs en het bedrijfsleven, onder andere gericht op maatwerk in opleidingen en stages;
- We betrekken HBO en MBO studenten en andere rolmodellen;
- We hebben aandacht voor mensen die specifieke skills hebben. We bieden ondersteuning bij het vinden van werk.

3.6 Jongerenvoorzieningen in de wijk en bij de school

In de wijken hebben we buiten goede scholen ook goede jongerencentra nodig. Centra met veel aandacht voor persoonlijke ontwikkeling van jongeren. De betrokken jongerenwerkers hebben een link met de scholen. Er is aandacht voor het betrekken van ouders en er is een koppeling met zorg- en veiligheidspartners. Het aanbod moet in het bijzonder gericht zijn op het betrekken van meiden. Daarnaast zijn goede sport- en spelvoorzieningen voor zowel oudere als jongere jeugd aanwezig. We stimuleren jongeren om zich aan te sluiten bij een sportvereniging. We werken samen met jongeren, diverse verenigingen op gebied van sport en cultuur, jongerenwerk, jeugdwelzijnswerk, scholen, OKT en buurtteam.

- Er komen vier jongerencentra, eerst tijdelijk en vanaf circa 2024 in mooie, nieuwe of verbouwde gebouwen;
- We werken vanuit een visie op het perspectief van jongeren in Zuidoost en zorgen voor aanbod dat aansluit op wat jongeren willen;
- We zetten in op extra sportvoorzieningen en verhogen het bereik van sportverenigingen;
- Naast jeugdhulp en ondersteuning vanuit het OKT is stevige inzet nodig van het jongerenwerk en jeugdwelzijnswerk in het PO en VO en in de wijk.

De voorgestelde doorbraken dragen bij aan het bereiken van doelen:

Ambitie 3	Hoofddoel I: Jeugd	Hoofddoel II: Veiligheid	Hoofddoel III: Leefbaarheid
3.1 Een samenhangende aanpak voor de leeftijd min 9 maanden tot 6 jaar, toegankelijk voor alle kinderen	x		
3.2 De ideale Zuidoost basisschool	x	x	x
3.3 De overhanf van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs	x		
3.4 De ideale Zuidoost middelbare school	x	x	x
3.5 De overgang van middelbaar onderwijs naar vervolgonderwijs en werk	x	x	
3.6 Jongerenvoorzieningen bij de school (4) en in de wijk	x	x	x

AMBITIE 4

In Zuidoost zijn we trots op onze positie als economische toplocatie, op ons ondernemerschap en creativiteit en investeren we wederkerig daarin en in werk voor onze inwoners

In deze ambitie worden zes doorbraken benoemd die bijdragen aan de drie overkoepelende maatschappelijke effecten: duurzame verbetering perspectief jeugd, veiligheid en leefbaarheid. Het uitgangspunt daarbij is: voortbouwen op wat succesvol is, verbinden, verbeteren en vernieuwen.

Aandachtspunten bij de uitvoering van de doorbraken uit deze ambitie zijn een centrale regie en een integrale benadering.

- We brengen zoveel mogelijk **bestaande en nieuwe initiatieven** samen;
- We kiezen voor **centrale regie**, samen aan de slag op 1 speelveld;
- We kiezen voor een **integrale benadering en aanpak**;
- We maken de individuele belangen van partners ondergeschikt aan het **gezamenlijke belang en doel**;
- We zorgen voor **eenduidige communicatie**; we laten mensen zien wat het betekent om bij hen te werken, en wat we voor elkaar kunnen betekenen (vertrouwen opbouwen);
- Daarbij hebben we oog voor en helpen we mensen die geen woonadres hebben – waardoor het niet lukt om een baan te krijgen. En we hebben aandacht voor mensen die boven de onderkant zitten (middengroep). Als die kunnen doorstromen en carrière kunnen maken in Zuidoost, kunnen ze meer betekenen voor de buurt/een rolmodel zijn.

4.1 Doorontwikkelen duurzame publiek/private samenwerking (PPS) en voortbouwen op netwerk PPS van Zuidoost Werkt en 1 Zuidoost

Om de komende jaren echt het verschil te kunnen maken voor jongeren in Zuidoost is het opbouwen van een sterke structurele samenwerking met onderwijspartners, werkgevers, maatschappelijke partners en (gemeente) overheid vanuit gelijkwaardigheid noodzakelijk. Commitment aan een gemeenschappelijk doel. Dat vraagt om een heldere ontwikkelstrategie en stevige sturing. Dit betekent ook: samen investeren in mensen, middelen en proces. Het doel hiervan is om meer jongeren opgeleid en aan het werk te

krijgen. Betrokkenheid in woord en daad van alle partijen maakt het voor jongeren in Zuidoost zichtbaar dat ze ertoe doen. Onze inzet is gericht op het versterken van hun kansen en mogelijkheden, en het versterken van inclusief denken en handelen.

4.2 Meer jongeren (jonger dan 30) aan het werk of op school

Met het 1000 banenplan is de afgelopen jaren een gezamenlijke werkwijze ontwikkeld onder de noemer Zuidoost Werkt! Deze aanpak heeft intussen resultaat laten zien. Er is voor gekozen om dit te koesteren, en hier stap voor stap op voort te bouwen met extra aandacht voor jongeren (< 30 jaar), samenwerking met het onderwijs en het versterken van de wijkgerichte benadering door inzet van sleutelfiguren. Werk naar de bewoners brengen en hen helpen om belemmeringen, waaronder schuldenproblematiek, op te lossen, maakt daar deel vanuit. Hier ligt in de uitwerking voor 2021 nadrukkelijk een verbinding met het jongerenpunt en het uitvoeringsplan ‘Meer kans op werk voor jongeren’. Meer bewoners en jongeren worden sneller aan werk geholpen door een nauwe onderlinge gelijkwaardige samenwerking van verschillende organisaties en disciplines: werk en opleiding jongeren, cohortaanpak, werkbrigade, WSP, Randstad, Johan Cruijff Arena, buurtteamorganisaties, maatschappelijke organisaties en het stadsdeel.

De mogelijkheid van buurtbanen en het verkrijgen van een premie bij parttime werk bieden meer kansen voor bewoners om hun positie te verbeteren. Deze ambitie richt zich overigens niet alleen op jongeren. We stellen voor om deze werkwijze stap voor stap, op basis van ervaring, vraag/aanbod, monitoring, externe omstandigheden en concrete mogelijkheden door te ontwikkelen. Hierdoor wordt perspectief op werk of school stap voor stap zichtbaar en haalbaar gemaakt voor een grotere groep jongeren. We werken samen vanuit 1 loket en brengen van daaruit het werk naar de bewoners, met sleutelfiguren in de wijk.

ZUIDOOST CITY: PUBLIEK–PRIVATE SAMENWERKING

Stichting Zuidoost City is een fusie tussen bestaande organisaties en samenwerkingsverbanden van ondernemers, bedrijfsleven, VENZO en Zuidoost Partners voor en door Zuidoost en gaat als één organisatie van start in januari 2021. Zuidoost City voelt zich verantwoordelijk voor de positionering van Zuidoost en werkt samen met de gemeente Amsterdam aan een inclusief, duurzaam en innovatief Zuidoost. Zuidoost City doet dit door:

- Zuidoost op de kaart te zetten door het uitvoeren van de positioneringsstrategie van Zuidoost;
- Het sociaaleconomisch sterker maken van het stadsdeel, door de samenwerking tussen onderwijs, zorg, bedrijfsleven, lokale ondernemers, inwoners en vastgoedorganisaties te versterken op het gebied van werkgelegenheid en een goed vestigings- en ondernemersklimaat;
- Het stadsdeel aantrekkelijker te maken door zich in te zetten voor een schoon, veilig en levendig stadsdeel en door diverse activiteiten te organiseren die bijdragen aan de herkenbaarheid van een inclusief, duurzaam en innovatief Zuidoost;
- Zuidoost bereikbaarder te maken, door de belangen van haar leden te inventariseren en door de samenwerking tussen bedrijfsleven, inwoners, vastgoedorganisaties, overheid en de regio te versterken op het gebied van duurzaam vervoer, OV en betere verbindingen met de stad;
- Het stadsdeel een thuis te laten zijn voor huidige en toekomstige inwoners door zich in te zetten voor een inclusieve participatie en een intensieve communicatie en promotie rondom woonontwikkelingen in Zuidoost;
- Het stadsdeel duurzamer te maken door de samenwerking tussen bedrijfsleven, lokale ondernemers, vastgoedorganisaties, inwoners en overheid te versterken rondom de energietransitie in Zuidoost;
- Door een groot netwerk in Zuidoost op te bouwen en te onderhouden, door mensen en organisaties aan elkaar te verbinden en door bij alle activiteiten de belangen te behartigen van haar leden, in gesprek met de gemeente (ambtelijk en politiek).

4.3 Opleidingstrajecten in combinatie met stage/werk in kansrijke sectoren

Om meer jongeren aan werk te kunnen helpen, is het noodzakelijk om kansrijke sectoren aan te boren. Vraag/aanbod, opleiden in combinatie met stage en werk. We bouwen voort op ervaringen die nu worden opgedaan in Tech, de bouwsector. We kijken naar zorg en welzijn, en benutten de investering in energietransitie/duurzaamheid voor meer werk in Zuidoost. We streven ernaar om in de komende drie jaar 600 jongeren aan het werk te krijgen in kansrijke sectoren. We leren van een vergelijkbare aanpak uit Rotterdam (leerwerkakkoord met stevig programma-management, mandaat en budget op basis van sectorakkoorden) en onderzoeken of onderdelen hiervan ook in Amsterdam toepasbaar zijn.

4.4 Werkgevers/ondernemersaanpak: 1 loket

Werkgevers/ondernemers hebben te maken met meerdere (gemeentelijke) loketten. Om werkgevers in Zuidoost actief te betrekken bij het Masterplan Zuidoost en de gezamenlijke opgave met focus op de jeugd zijn er een aantal randvoorwaarden.

- Een duidelijk aanspreekpunt (1 loket);
- Een actieve en betrokken benadering;
- Een heldere boodschap;
- Een menukaart waarop zij kunnen instappen.;
- Aansluiten bij het Taalakkoord, met aandacht voor bewust zijn, communicatie en trajecten Taal op de werkvloer. Daarnaast indien nodig informatie over en doorverwijzen naar het aanbod van het Taaloffensief of informeel taalaanbod.

Zo nemen meer werkgevers en ondernemers uit Zuidoost actief deel aan de publiek private samenwerking Masterplan Zuidoost. Zij dragen in woord en daad bij aan activiteiten en projecten uit het Masterplan Zuidoost: binnen het onderwijs, door middel van medefinanciering en/of met stages, opleidings-trajecten, werk, buddy's, coaches, etc. Vanuit de gemeente wordt er daarnaast ook gerichte ondersteuning geboden aan (lokale) werkgevers en (startende) ondernemers (bijvoorbeeld sociaal werkgeverspakket ten behoeve van ondersteuning op het gebied

van taal, (taalakkoord) armoede en schuld-hulp, toegankelijker maken van de arbeidsmarkt door het inclusief werven. Ten slotte is ook oog voor het ondersteunen en stimuleren van ZZP'ers en van lokale ondernemers zodat zij kunnen bijdragen aan en profiteren van de kracht en ontwikkeling van Zuidoost.

4.5 Soepele overgang naar (vervolg)onderwijs of werk (zie ook 3.5)

Er vallen nog te veel jongeren uit, het lukt nog te weinig jongeren om het maximale uit zichzelf te halen. Meer jongeren kunnen hun droom waarmaken. Minder jongeren hoeven tussen wal en schip te belanden. Betrokken partners geven aan dat er veel is, maar dat er vooral behoefte is aan meer overzicht en het verbinden van initiatieven om zo meerwaarde te creëren. Het mbo-team van WOJ en de sluitende aanpak pro/vso om jongeren goed naar werk te begeleiden zijn al mooie voorbeelden waarop doorgebouwd kan worden. Vanuit WPI is de afdeling werk en opleiding jongeren, in het bijzonder het Jongerenpunt Zuidoost, nauw bij betrokken en werkt nieuwe ideeën met onderwijs-partners uit. Meer maatwerk, gericht op perspectief en coaching/begeleiding op school, maar ook in de overgang naar werk en op de werkvloer zijn daarin belangrijke elementen. Uitgangspunten zoals benoemd door partners:

- Biedt perspectief in de aanpak;
- Richt je in de aanpak op de lange termijn en laat de aanpak niet door incidenten of anderszins verstoren;
- Organiseer maatwerk in de begeleiding van jongeren; zowel op school, in de toeleiding naar werk als daarbuiten;
- Vraag jongeren naar hun perspectief, ga naar de vindplaatsen, ook buiten school;
- Werk onderling samen, tussen schoolsoorten, tussen onderwijs en werk, tussen onderwijs en community enzovoort;
- Maak een overzicht van wat er al is, verbindt initiatieven met elkaar en zoek samen naar de meerwaarde;
- Zorg voor voldoende stageplekken en leer-werkplekken;
- Een vorm van buddy's/coaches door medewerkers van bepaalde bedrijven te koppelen aan jongeren, bedoeld om perspectief van beiden te vergroten.

4.6 Hotspot aanpak (integrale aanpak incl. sociaaleconomische dimensie, zie ook 2.4)

We willen concrete verbeteringen voor de bewoners in de hotspots gaan realiseren, vanuit het perspectief van ambitie 4 zijn dat:

- In beeld brengen van hulpvragen bewoners, op gebied van werk/opleiding (en wonen, sociaal, veiligheid en leefbaarheid);
- Zorgen voor meer bestaanszekerheid en perspectief voor de bewoners (armoedevoorzieningen, schulden, hulp bij het vinden van werk, etc.);
- Zorg voor jongeren; opleiding en begeleiding naar werk, schuldhulpverlening, etc.

De voorgestelde doorbraken dragen bij aan het bereiken van doelen:

Ambitie 4	Hoofddoel I: Jeugd	Hoofddoel II: Veiligheid	Hoofddoel III: Leefbaarheid
4.1 Ontwikkelen duurzame publiek-private samenwerking	x		
4.2 Meer jongeren <30 aan het werk of op school	x	x	x
4.3 Opleidingstrajecten in combinatie met stage/werk in kansrijke sectoren (zgn. treintjes bouwen)	x	x	
4.4 Werkgeversaanpak: 1 loket	x		
4.5 Soepele overganf (vervolg)onderwijs - Werk	x	x	
4.6 Werk, aanpak armoede en schulden, als onderdeel van integrale buurtaanpal	x	x	x

AMBITIE 5

Zuidoost verandert het bestuur: In Zuidoost heb je te maken met één overheid, die transparant, flexibel en effectief is en stuurt vanuit het belang van het gebied en haar inwoners

5.1 Gezamenlijk opdrachtgeverschap en integrale samenwerking vanuit een brede coalitie van partners

Binnen de Alliantie en bij de uitvoering van het Masterplan werken we samen met maatschappelijke organisaties. Daarnaast benutten we nadrukkelijk de kracht van het bedrijfsleven om de doorbraken te realiseren (zie ook ambitie 4). Gemeentelijke directies maken – op basis van de opgave – vanuit een breed perspectief beleid, in plaats vanuit een specifiek beleidsterrein. Ook het stadsdeel werkt integraal. Als Alliantiepartners streven we naar het integraal en structureel organiseren van de financiering (van de eigen inzet). Als gemeente voegen we budgetten voor extra inspanningen zoveel mogelijk toe aan de reguliere budgetten en maken daar prestatieafspraken over.

- We zijn gezamenlijk opdrachtgever voor het Masterplan vanuit een Alliantie van partners met commitment voor een periode van twintig jaar;
- Een Masterplan, een uitvoeringsprogramma en werkplannen zijn onze gezamenlijke producten.

5.2 Gebiedssturing wordt leidend in Zuidoost; Prioriteit aan Zuidoost

De opgaven zijn direct verbonden aan het gebied, daarom is gebiedsgericht werken en sturen tegelijkertijd noodzaak en uitgangspunt. Het Masterplan geeft meerjarig de koers die we willen varen aan. Prioriteiten worden bepaald door afspraken in het Masterplan. Zuidoost krijgt voorrang bij de inzet van middelen en mensen. Dit principe geldt voor de hele Alliantie.

- Sturing vanuit het Masterplan, dus vanuit het gebied, wordt leidend en is gericht op de opgave en op integraal en multidisciplinair werken. Bestaande, wettelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de partners blijven vanzelfsprekend in stand;
- We richten kort cyclische sturing in voor meer flexibiliteit (dus ieder jaar kijken hoe gaat en bekijken of bijsturing nodig is; om de vier à vijf jaar gedegen evaluatie);
- ‘Alignment’ van prioriteiten (geen stapeling);
- We leggen de focus op omgevingen waar veel kinderen wonen die het het zwaarst hebben: dit zijn de zogenaamde ontwikkelbuurten en hotspots binnen die buurt. Deze buurten krijgen in de aanpak prioriteit;

- Voor de gemeente betekent dit onder andere zorgen voor een aanpassing van de wijze waarop we nu interne processen en sturing in het gebied regelen. Binnen de gemeentelijke organisatie streven we naar een werkwijze waarin directies en stadsdeel op een effectievere manier met elkaar samenwerken. Ook zorgen we voor een goede verbinding van projecten en programma’s aan het Masterplan;
- (ook) Voor de andere gemeentelijke projecten, programma’s, processen is het Masterplan leidend. Het antwoord op de vraag ‘wat en hoe draagt dit bij aan de doelen en uitvoering van het Masterplan? En wanneer is het het beste om dat te (gaan) doen?’, is bepalend voor inzet en keuzes. Wanneer beslissing, beleidskeuze, een project, programma of anderszins niet bijdraagt aan of zelfs de ambities uit het Masterplan tegenwerkt, wordt dit door de betrokken leden van de Alliantie geagendeerd en aangekaart in de geëigende organen.

5.3. Effectieve communicatie- en escalatielijnen tussen en van professionals van de Alliantie

Als Alliantiepartners zorgen we voor goede communicatie naar elkaar, naar betrokken partners en naar collega’s. Voor iedereen die meewerkt is duidelijk wat de opdracht precies inhoudt en welke stappen nodig zijn om de opdracht uit te voeren. Iedere medewerker draagt optimaal bij aan de doelen van het Masterplan. Een opdracht op papier is vaak niet voldoende. Een duidelijke uitleg is vaak nodig om de opdracht goed over te brengen. De communicatie vanuit programma-directeur, Alliantiepartners, directies en stadsdelen naar collega’s is consistent. We escaleren sneller naar beslissers en zo nodig naar de Alliantie als zaken niet naar wens verlopen. We zijn direct en duidelijk als er knelpunten zijn.

5.4 Opgavegericht werken en multidisciplinaire teams met mandaat

Per opgave bepalen we op welk niveau deze het beste uitgevoerd kan worden, bijvoorbeeld op gebiedsniveau, op schoolniveau of op flatniveau. We zorgen voor lokaal maatwerk, zonder het grotere geheel uit het oog te verliezen. De opgave is leidend. Daar hangt ook de samenstelling van de multidisciplinaire teams mee samen. Op welke plek zijn welke specialisten het hardst nodig?

Keuzes maken we vanuit de leefwereld, en niet vanuit de systeemwereld.

- Opgavegericht werken vraagt mandaat, doorzettingskracht, vertrouwen en loslaten (van een werkwijze en taakopvatting);
- We richten ‘dedicated’ multidisciplinaire teams in die durven en kunnen kiezen. Daarbinnen zijn er duidelijke afspraken over rolinvulling en werkwijze;
- We bundelen de kennis en kunde van Alliantie, maatschappelijke partners, gemeentelijke directies en het stadsdeel. We kennen elkaar;
- De teams werken integraal vanuit de opgave;
- Kennis van(uit) het gebied en de uitvoeringspraktijk wordt leidend in keuzes die we maken;
- De teams beschikken over voldoende mandaat om de opgave uit te voeren.

5.5 Vereenvoudiging processen

Vanuit het Masterplan zorgen we voor focus. We stoppen met het stapelen van initiatieven, programma’s, projecten en processen. We stellen één integraal uitvoerings(werk)plan op, als uitwerking van het Masterplan Zuidoost, te beginnen voor de periode 2021 – 2022. Hiermee kunnen we een betere afstemming en verbinding tussen de werkzaamheden, projecten en programma’s realiseren. Dit geldt ook voor het gemeentelijke proces van Sociale basis, ontwikkelbuurten en de gebiedscyclus.

- Eén plan, één proces, één cyclus: minder tijd kwijt aan processen;
- Bewoners, ketenpartners en medewerkers leveren één keer hun inbreng.

5.6 Invulling bondgenootschap Rijk-Amsterdam Zuidoost

Voor het Masterplan Zuidoost hebben we analyses uitgevoerd op het gebied van jeugd en onderwijs, veiligheid, wonen en werk. We hebben onderzocht welke knelpunten een doorbraak in de weg staan. Samen hierin optrekken met Alliantiepartner ‘het Rijk’ is niet alleen vanzelfsprekend maar ook noodzakelijk.

- Integraal gebiedsgericht doorbraak-overleg voor Zuidoost van ministeries en Alliantie op de terreinen sociale zaken en werkgelegenheid, justitie, veiligheid, welzijn, sport, onderwijs om signalen en voorstellen vanuit Zuidoost tijdig op te pakken en te adresseren;
- Bespreken welke kansen of dilemma’s er zijn om doorbraken in Zuidoost al dan niet mogelijk te maken. We bedenken daarbij nieuwe (creatieve) oplossingen;
- We sluiten hierbij aan op doorbraken die bij andere ambities zijn genoemd, zoals aanpakken van hotspots (2.4) woonfraude (2.5), instroom bevorderen weerbaardere bewoners ontwikkelbuurten (2.7), extra investeringen leefbaarheid ontwikkelbuurten (2.8), verstevigde inzet op onderwijs en jeugd (3.2, 3.4) en de overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs (ambitie 3.3);
- We experimenteren met oplossingen, we leren daarvan en rollen initiatieven uit als ze succesvol zijn. We bundelen alle kennis, creativiteit en denkkracht om dit te doen.

De doorbraken dragen bij aan de doelen:

Ambitie 5	Hoofddoel I: Jeugd	Hoofddoel II: Veiligheid	Hoofddoel III: Leefbaarheid
5.1 Gezamenlijk opdrachtgeverschap en integrale samenwerking vanuit een brede coalitie van partners	Deze ambitie gaat over het HOE, over hoe we samenwerken en sturen. Invloed op de hoofddoelen is indirect. Echter: wanneer we deze doorbraken realiseren, dan helpt dat zeer om alle doelen en de doorbraken van de andere ambities eerder en duurzamer te realiseren		
5.2 Gebiedssturing wordt leidend in Zuidoost			
5.3 Effectieve communicatie- en escalatielijnen tussen en van professionals van de Alliantie			
5.4 Opgave gericht werken en multidisciplinaire teams met mandaat			
5.5 Vereenvoudiging processen			
5.6 Invulling bondgenootschap Rijk-Amsterdam			

ORGANISATIE EN FINANCIËN

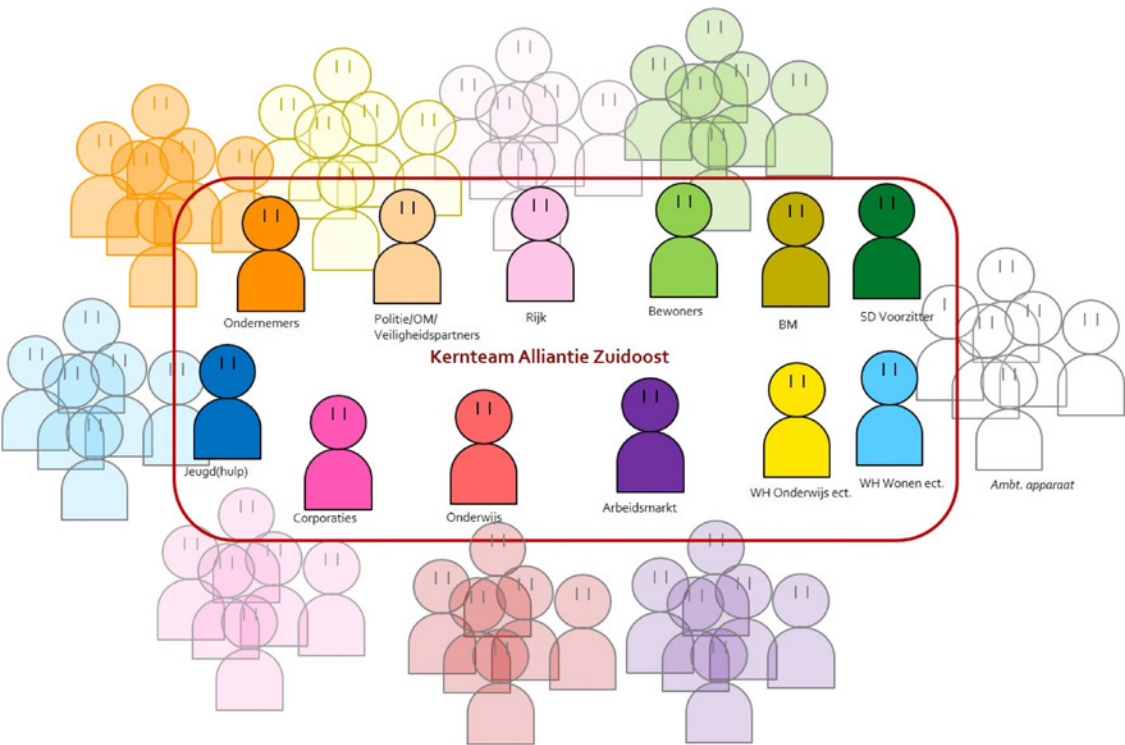
ORGANISATIE

Alliantie
Iedereen is nodig. Daarom is iedereen die mee wil doen meer dan welkom. De samenwerking van mensen en partijen om onze missie te volbrengen heet (voorlopig) de Alliantie voor Zuidoost, kortweg de Alliantie. De Alliantie bestaat uit onder andere bewoners, woningcorporaties, partners van het Social Pact, ondernemers en werkgevers, jeugdhulp en onderwijs, politie, OM, Rijk en gemeente. Het samenwerkingsverband van de maatschappelijke partners heet (voorlopig) de Alliantie.

Kernteam Alliantie
Om de Alliantie slagvaardig te maken, is er een relatief kleine afvaardiging die als ‘dagelijks bestuur’ optreedt: het Kernteam. In het dagelijks bestuur zitten om (de schijn van) belangenverstrengeling te voorkomen geen partijen die een rechtstreekse subsidie-relatie hebben met de stadsdeelorganisatie. Binnen het kernteam houden de partners hun eigen rol, verantwoordelijkheden en beslissingsbevoegdheden. Voor de dagelijkse aansturing van de acties is een onafhankelijke programmadirecteur aangesteld (zie verderop), deze schakelt rechtstreeks met het Kernteam.

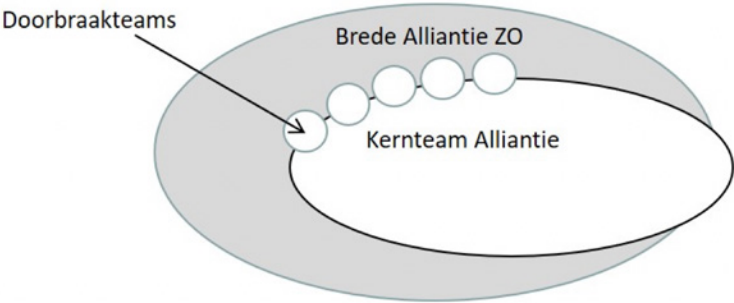
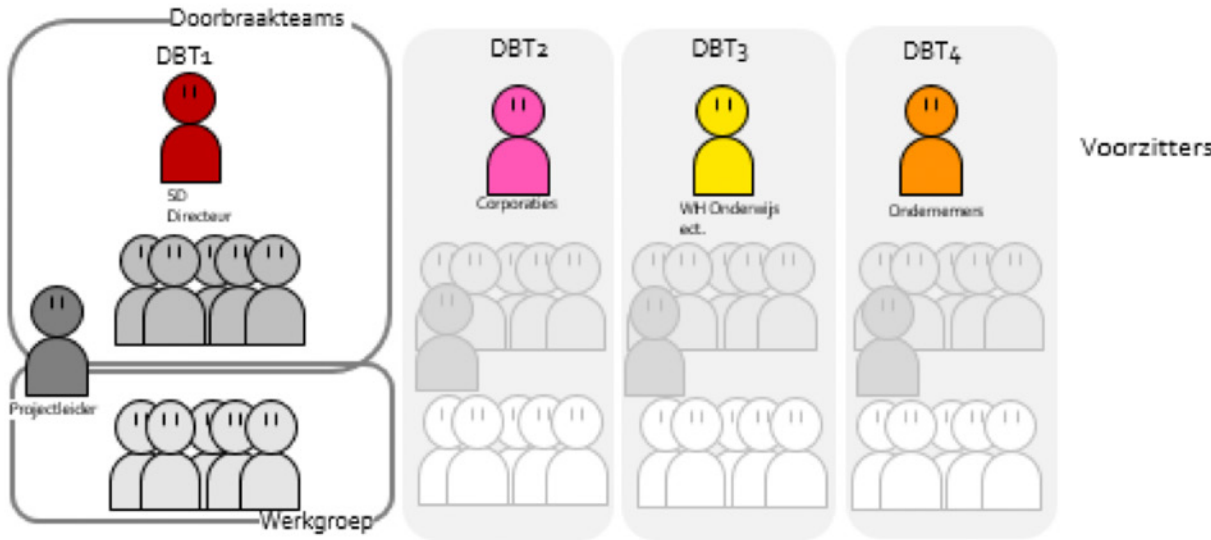
De voorzitter van de Alliantie en van het Kernteam is de burgemeester van Amsterdam.

Het Kernteam van de Alliantie bestaat uit vertegenwoordigers van alle partners in de Alliantie.

Doorbraakteams
Onze opgave hebben we verdeeld in vijf deelopgaven: de ambities. En omdat de “gewone” aanpak niet voldoende is, zetten we doorbraakteams in per ambitie. Deze doorbraakteams worden geleid door mensen uit het Kernteam. De leden in deze teams combineren kennis, ervaring en formele en/of informele doorzettingskracht. In 2020 hebben zij de vijf ambities uitgewerkt in concrete voorstellen voor doorbraken (zie hoofdstuk 4) en voorgelegd aan het Kernteam van de Alliantie. In tegenstelling tot het Kernteam maken partijen met een directe subsidierelatie met

het stadsdeel wel onderdeel uit van het doorbraakteam. De kennis en kunde die zij inbrengen vanuit hun dagelijkse praktijk is onmisbaar om het goede op een goede manier te doen. Na vaststelling van het Masterplan blijven de doorbraakteams bestaan. De leden en voorzitter sturen samen (ieder voor de eigen organisatie/verantwoordelijkheid) en in overleg met de programmadirecteur (zie ook hieronder) op de uitvoering van de afspraken. De doorbraakteams worden ondersteund door (werkgroepen of andere werkvormen waarin) medewerkers - experts - uit de organisaties.

Excellente samenwerking door verbinding en reflectie

Iedereen draagt zo effectief mogelijk bij, vanuit de eigen kernrollen en taken. We trekken gezamenlijk op in de uitvoering. Dat betekent dat we samen een netwerkorganisatie vormen. Daarin heeft iedere partij een eigen verantwoordelijkheid, een eigen taak en een eigen plek. We spreken elkaar aan op die verantwoordelijkheid en gaan voor excellente uitvoering. We escaleren in een vroeg stadium wanneer het vastloopt.

We vertrouwen op elkaars professionaliteit:

1. Elke partner spant zich optimaal in om de (eigen) basis uitstekend op orde te hebben;
2. We focussen op extra inspanningen op basis van het programma en het kwaliteitskader;
3. We investeren in excellente uitvoering; daarvoor is het nodig dat we op een verbindende manier communiceren en samenwerken;
4. Dat vergt van alle partijen een open houding en het vermogen tot reflectie op eigen en andermans handelen. We maken voldoende ruimte voor dialoog over inhoud, proces en relatie;
5. Het belang van Masterplan Zuidoost overstijgt de eigen organisatiebelangen.

We werken samen over de grenzen van organisaties en kokers heen. Aan dezelfde tafel werken we aan hetzelfde doel. We bespreken samen wat we doen, spreken samen af hoe we het willen doen en houden elkaar aan deze afspraken. We werken aan gerichte acties om wederzijds vertrouwen te (her)winnen. We zijn open en nemen elkaar mee in onze afwegingen, ook als we het niet eens zijn. Als het moeilijk wordt, houden we elkaar vast. De eerste stappen en het anders doen hebben de Alliantiepartijen en vele partijen om de Alliantie heen al gezet. De doorbraakteams hebben de afgelopen periode met hun werkwijze het goede voorbeeld gegeven. Iedereen ziet hier de meerwaarde van. Daarom gaan we hier mee door. We zijn er nog lang niet, en het kan altijd (veel) beter, maar de eerste stappen zijn gezet. We gaan actief op zoek naar een manier om deze werkwijze ook te bestendigen en verbeteren. Momenten van reflectie, en leren van onze ervaringen zijn daarbij een belangrijk aandachtspunt.

Governance afspraken Alliantie

Het behalen van resultaten staat voorop. Samen bepalen we hoe en wat we doen. (Het kernteam van) De Alliantie werkt op basis van commitment en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Iedere deelnemer spant zich in om de afspraken in dit Masterplan te realiseren en is aanspreekbaar op die inspanning en op het nakomen van gemaakte afspraken. Van daaruit werken we samen aan het forceren van doorbraken, opheffen van obstakels en het benutten van kansen. We werken samen vanuit onze eigen rol in het grotere geheel, met eigen verantwoordelijkheid en beslissingsbevoegdheden. De bijeenkomsten van het kernteam zijn de plek waar richtinggevende beslissingen worden genomen. Zijn er tegenstrijdige belangen, dan worden die in de doorbraakteams besproken en transparant gemaakt en indien nodig of verstandig voorgelegd op de tafel van het kernteam. Iedere deelnemer/partner in kernteam en in doorbraakteams (of andere werkvormen) zet zich in om zaken in de eigen organisatie en achterban voor elkaar te krijgen. Beslissingen die raken aan formele bevoegdheden van (andere) beslissingsorganen worden door de Alliantie en/of een kernteam/doorbraakteamlid afgestemd met en/of voorgelegd aan deze organen (denk aan driehoek, college van B&W, gemeenteraad, Raad van Bestuur, minister(s), etc.).

Gemeente Amsterdam: bestuurlijk team Zuidoost

Het bestuurlijk team Zuidoost (BTZ) bespreekt de inzet, de mogelijkheden, belangen en de ambities van de gemeente binnen het Masterplan. Het BTZ bestaat naast de burgemeester, de stadsdeelvoorzitter en twee wethouders uit de stadsdeeldirecteur van Zuidoost, stedelijk directeur sociaal en/of gebiedsgericht werken en de programmadirecteur.

Programmادirecteur en programmabureau

De programmادirecteur heeft de dagelijkse leiding namens het Kernteam van de Alliantie en heeft rechtstreeks toegang tot de leden van de Alliantie; is verantwoordelijk voor de integrale aansturing van het programma en legt hierover verantwoording af aan het Kernteam van de Alliantie. De programmادirecteur is de spil in het proces die partijen verbindt en stuurt op tempo, voortgang en mensen (partijen). De directeur zorgt voor

een adequate monitoring van het programma en agendeert/signaleert knelpunten bij de Alliantie en/of doorbraakteams en/of individuele partners. Concrete uitwerking van acties en afspraken is de verantwoordelijkheid van alle partners zelf. De directeur draagt samen en in overleg met Alliantie zorg voor het draagvlak bij de partners, ook in de contacten met de relevante departementen. De programmادirecteur bereidt de vergaderingen van het kernteam voor en is daarbij aanwezig. De programmادirecteur heeft de beschikking over een klein ondersteunend team dat bestaat uit coördinatoren, ondersteuners, communicatiemensen en adviseurs. Dit bureau ondersteunt de Alliantie, zowel het kernteam als bijvoorbeeld doorbraakteams. Voor zover niet elders gefaciliteerd, zijn zij rechtspositioneel aangesteld bij de gemeente. Partners kunnen ook capaciteit inzetten vanuit hun eigen werkorganisaties. Het programmabureau staat dus naast de aangesloten organisaties en is daar onafhankelijk van.

Lerende en adaptieve aanpak

Het vraagstuk in Zuidoost is complex en rechtvaardigt een stevige, langjarige én lerende aanpak. Het lerende aspect zit in het toepassen van nieuwe kennis, het uittesten van nieuwe samenwerkingsvormen en het delen van kennis en ervaring met andere betrokkenen – zowel binnen als buiten het stadsdeel. Adaptief is de aanpak in die zin dat we op basis van de opgedane kennis en ervaring de uitvoering kunnen aanpassen. Daarbij blijven we te allen tijde de lange termijnvisie in het oog houden. We pakken de opgave doelmatig en resultaatgericht aan. We werken programmatisch. De drie hoofddoelen verdelen we in behapbare en meetbare effecten die direct verbonden zijn met één en vaak meerdere ambities en inspanningen. Voor de korte (vijf jaar), middellange (tien jaar) en lange (twintig jaar) termijn formuleren we vervolgens de maatschappelijke effecten die we willen realiseren en verbinden daar indicatoren aan. Op deze wijze kunnen we de voortgang meten en waar nodig bijsturen.

Monitoren en evalueren; verbinden uitvoering van resultaten aan voortgang maatschappelijke effecten

Tot de lerende aanpak behoort ook het standaard monitoren en evalueren van de inspanningen, de resultaten en de voortgang rond beoogde doelen. Als verantwoording. Maar ook om tijdig (bij) te kunnen sturen. De nulmeting van de aanpak, op basis van de

analyses die in het voortraject zijn gedaan, vormt het uitgangspunt. Daaraan toetsen we of we de vooruitgang hebben geboekt die ons voor ogen staat. Deze nulmeting is te vinden in bijlagenboek 3. De uitvoering (output) van de acties, zoals jaarlijks afgesproken door de Alliantie in uitvoeringsplannen, wordt elk kwartaal gemonitord. De programmادirecteur stuurt met behulp van deze driemaandelijke monitor. Hij of zij spreekt Alliantiepartners bij stagnerende voortgang aan als dit nodig is.

Jaarlijks voeren we een outcome meting 'light' uit. Zo kunnen we ook op de maatschappelijke effecten de vinger aan de pols houden. Daarbij is het belangrijk om te weten dat cijfers meestal een paar jaar achterlopen. Het is dus altijd achteruitkijken. Toch kun je na een paar jaar wel zien of er een trend is, of die positief of negatief is, of er wellicht een trendbreuk optreedt. Kwalitatieve duiding maakt altijd onlosmakelijk onderdeel uit van een outcome meting. Op basis van deze jaarlijkse outcome meting gecombineerd met outputrapportages kan de Alliantie besluiten om op doorbraakniveau bij te sturen.

Elke vijf jaar, vooruitlopend op de actualisatie van het Masterplan, wordt een grondige evaluatie uitgevoerd. Daarbij worden alle relevante aspecten onder de loep genomen. Op basis van deze evaluatie beslist de Alliantie of bijsturen of herzien van uitgangspunten op de gezamenlijke aanpak nodig is. Op basis van die beslissing actualiseren we het Masterplan.

Borgen van succesvolle doorbraken, interventies en maatregelen en van de aanpak als geheel

De lange looptijd van de aanpak is in zichzelf misschien wel de belangrijkste voorwaarde voor borging. We zoeken naar robuuste doorbraken, die bij voorkeur integraal onderdeel gaan worden van regulier beleid. Met reguliere financiering en met reguliere formatieplaatsen. Deze ambitie is ook vertaald in de meerjarenraming.

Verbinding van kennisinstituten en wetenschappers

Aan ambitie 3 is tijdens de ontwikkeling van het Masterplan al een expertteams van wetenschappers verbonden die reflecteert en adviseert. Inbreng van een breed scala van expertises en kritische wetenschappelijk onderbouwde reflectie op hetgeen wat we doen en hoe we de dingen doen willen we ook voor andere ambities en voor de aanpak in zijn geheel. Dit zal in 2021 breder opgepakt worden.

FINANCIËN: INDICATIEVE MEERJARENRAMING, DEKKING, AFSPRAKEN OVER WIJZE VAN PRIORITEREN

Indicatieve meerjarenraming

In de indicatieve raming staat wat nodig is aan investeringen om de doorbraken uit het vorige hoofdstuk uit te voeren (en dus de ambities waar te gaan maken). In deze paragraaf wordt de raming op het niveau van ambities en algemene kosten weergegeven. In bijlage 3 staat de uitgebreide versie waarin met bedragen op doorbraakniveau en ook de posten algemene kosten zijn uitgesplitst. De eerste paar jaar kunnen we overzien en zijn dan ook specifiek dan de daaropvolgende periodes. Voor een aantal ambities geldt dat er eerst voorbereidende werkzaamheden gedaan moeten worden voor de volledig beoogde inzet gepleegd kan worden. Dat is bijvoorbeeld in het uitgavenpatroon van ambitie 3 terug te zien.

Wat ook terug te zien is in de indicatieve begroting is het laatste punt van de vorige paragraaf: het streven dat wat regulier, normaal moet worden ook structureel gefinancierd gaat worden uit reguliere middelen. Zo maakt de extra investering die nodig is om de stadsdeelorganisatie op orde te krijgen vooralsnog onderdeel uit van de indicatieve meerjarenraming (incidentele middelen die de gemeente vrij gemaakt heeft voor het Masterplan voor 2021 en 2022), maar het is de bedoeling dat deze investering in ‘de basis op orde’ onderdeel wordt van reguliere financiering.

Periode	2021	2022	Periode 2023-2028 gemiddeld per jaar	Periode 2029-2034 gemiddeld per jaar	Periode 2035-2039 gemiddeld per jaar	2040
Ambitie						
1: ambitie 1	€ 745.000	€ 705.000	€ 655.000	€ 595.000	€ 445.000	€ 295.000
2: ambitie 2	- 7.450.000	- 8.130.000	- 7.580.000	- 4.850.000	- 2.550.000	- 2.550.000
3: ambitie 3	- 2.450.000	- 9.550.000	- 20.925.000	- 13.350.000	- 8.200.000	- 2.050.000
4: ambitie 4	- 3.875.000	- 4.125.000	- 4.025.000	- 1.050.000	- 550.000	- 50.000
5: ambitie 5	- 50.000	- 0	- 0	- 0	- 0	- 0
Bestuursopdracht <i>Basis op orde stadsdeel-organisatie</i>	- 1.253.000	- 1.253.000	- 420.000	- 0	- 0	- 0
Programma-communicatie	- 283.000	- 285.000	- 285.000	- 285.000	- 285.000	- 150.000
Lerende aanpak, onderzoek en monitoring	- 28.000	- 23.000	- 31.000	- 31.000	- 31.000	- 63.000
Algemene programma-kosten	- 800.000	- 795.000	- 795.000	- 795.000	- 795.000	- 795.000
Totaal, gem. per jaar	€ 16.934.000	€ 24.866.000	€ 34.716.000	€ 20.956.000	€ 12.856.000	€ 5.953.000
Totaal per periode	€ 16.934.000	€ 24.866.000	€ 208.296.000	€ 125.736.000	€ 64.280.000	€ 5.953.000

Mogelijke dekkingsbronnen en procesafspraken

Dekking voor 20 jaar geheel regelen in één klap, is volstrekt onrealistisch. En ook niet verstandig, omstandigheden kunnen immers veranderen. Iedere vier à vijf jaar bij de actualisatie van het Masterplan wordt de indicatieve meerjarenraming herzien. In het vierde kwartaal van elk jaar zal de Alliantie afspraken maken over wat partijen inzetten ten behoeve van de uitvoering van het daaropvolgende jaar.

Mogelijke dekkingsbronnen van de benodigde investeringen zijn overheidsbudgetten (gemeente, rijk, Europa), bijdragen van Alliantiepartners, bijdragen van andere partijen (bijvoorbeeld via fondsenwerving, bedrijfsleven, PPS-constructies, maar ook immateriële inzet van bijvoorbeeld bewoners). De Alliantie partners hebben hierover een gezamenlijke inspanningsverplichting afgesproken met elkaar. Bijdragen kunnen financiële middelen zijn, maar zullen vaak ook in de vorm van inzet van capaciteit, mensen dus, geleverd worden.

Afspraken over wijze van prioriteren

Mochten er (voorlopig) niet voldoende middelen beschikbaar zijn, wat naar verwachting het geval zal zijn, dan moeten er keuzes gemaakt worden. Er zijn verschillende knoppen waar dan aan gedraaid kan worden. De Alliantie heeft hier afwegingskader voor gemaakt:

Afwegingskader prioriteren:

- Wat kan er sowieso uitgevoerd worden?
 - Alles wat inkind/om-niet inzet is
 - Alles waar dekking voor is
- Wat is randvoorwaardelijk voor realisatie?
 - Programmabureau
- Prioritering op programma niveau:
 - Wat vinden we meest belangrijk op programma niveau
 - En/of wat kunnen we op korte termijn realiseren (zichtbaarheid; terugwinnen vertrouwen)?
- Prioritering binnen afzonderlijke ambities
 - Op voorstel van doorbraakteams
- Faseren planning; langere doorlooptijd programma(onderdelen)

BIJLAGE 1 KERNTTEAM ALLIANTIE 2020–21

Het kernteam bestaat uit:

Kernteam van de Alliantie Van Zuidoost	
Bewoners	Graziella Hunsel Rivero (bewoner)
Bewoners	Wim van der Kamp (vz stadsdeelcommissie)
Corporaties	Hester van Buren (directeur-bestuurder Rochdale)
Ondernemers	Henk Markerink (directeur Johan Cruijff Arena; voorzitter ondernemersvereniging Zuidoost City)
Werkgevers / ondernemers	Dominique Hermans (Algemeen Directeur Randstad Nederland)
Jeugd(hulp)	Marleen Beumer Bestuurder Stichting Ouder en Kindteams)
Onderwijs	Harry Dobbelaar (bestuurder ZONOVA)
Politie	Frank Paauw (Hoofdcommissaris Politie Amsterdam)
Rijk	Bert van Delden, plv. Directeur Generaal Ministerie BZK
Bestuurlijk Team Zuidoost	Femke Halsema (burgemeester, voorzitter) Tanja Jadnanansing (stadsdeelvoorzitter) Marjolein Moorman (wethouder onderwijs en armoede, inburgering) Laurens Ivens (wethouder wonen, bouwen, groen, reiniging, dierenwelzijn)

BIJLAGE 2 MEETBARE EFFECTEN (OUTCOME) EN INDICATOREN PER AMBITIE

Meetbare maatschappelijke effecten	Nulmeting 2020		2025	2030	2040
	ZO	ASD			
Ambitie 1					
Minder ervaren eenzaamheid jongeren (18-31)	18%	11%	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
Minder ervaren uitsluiting jongeren (18-31)	14%	7%	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
Meer kinderen van 4-13 jaar sporten	29%	10%	Stijgende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
Minder ervaren discriminatie binnen Zuid-oost	24%	16%	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddeld	Nederlands gemiddelde
Ambitie 2					
Toename veiligheidsbeleving door bewoners	7% (voelt zich wel eens onveilig)	3%	Stijgende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Amsterdams gemiddelde
Rapportcijfer veiligheid door bewoners	6,4	7	Stijgende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Amsterdams gemiddelde
Afname aandeel jongeren (18-34) dat zich onveilig (soms/vaak) voelt	30%	18%	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Amsterdams gemiddelde
Afname aandeel jeugdige verdachten uit Zuidoost	3,3%	2,2%	Geen toename	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde
Afname aantal high impact crime index	116	100	Geen toename	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde
Trustindex veiligheid; meer vertrouwen bewoners in veiligheidspartners	In ontwikkeling		Meer vertrouwen dan in 2020	Meer vertrouwen dan in 2025	Amsterdams gemiddelde

Meetbare maatschappelijke effecten	Nulmeting 2020		2025	2030	2040
	ZO	ASD			
Toename cijfer leefbaarheid	7,1	7,5	Waardering ontwikkel- buurten en hotspots mini- maal op het- zelfde niveau als andere buurten in Zuidoost	Amsterdams gemiddel- de; ook voor ontwikkel- buurten en hotspots	Nederlands gemiddelde
rapportcijfer bewoners schone woonomgeving	6,5	6,4	Hoger dan in 2020	Hoger dan in 2025	Nederlands gemiddelde (hoger dan 2030)
Minder Instroom meest bewoners die scoren op 3 of meer indicatoren tav verhoogd kwetsbaar (opleiding, werk, inko- men en/of gezondheid)	18%		Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Amsterdams gemiddelde
Toename % jongeren- woningen.	17%, incl. stu- den- ten		Toename % en in aantal t.o.v. 2020	Toename met 9% 2027	Op of boven Amsterdams gemiddelde
Afname % thuiswonen- de jongeren <i>Jonger dan 28</i> <i>Tussen 28-39</i>	16% 69,7% 30,3%	12% 75% 25%	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
Ambitie 3					
toename aandeel jon- geren dat onderwijs volgt (4-31 jaar)	54%	62%	Stijgende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
Toename aandeel jon- geren 23-31 met een startkwalificatie	86%	91%	Stijgende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
Afname % laaggeletter- den	32%	16%	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
Afname aandeel doel- groepleerlingen P.O.	58%	35%	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
Afname aandeel doel- groepleerlingen VO	57%	40%	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
Hogere schooladviezen % vmbo b tot k % havo/vwo	42% 35%	22% 68%	Stijgende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
Afname lerarentekort	10-20%	8,9%	Geen tekort	Geen tekort	Geen tekort

Meetbare maatschappe- lijke effecten	Nulmeting 2020		2025	2030	2040
	ZO	ASD			
Afname aandeel ge- bruik jeugdhulp - OKT - Samen Doen (% ge- zinnen) - Opgroei en opvoed- ondersteuning (= gemiddelde percen- tages van Bijlmer-C en O, Amstel III, Gaasper- dam en Driemond)	8,9% 3,7% 4,9%	6,0% 1,7% 2,9%	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
Ambitie 4					
aandeel kinderen en jongeren in minima huishoudens	26%	17%	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
aandeel minima huis- houdens	23%	13%	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
aandeel netto arbeids- participatie	62%	69%	66%	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
aandeel geregistreerde werkloosheid	17%	13,2%	15%	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
Aandeel werkloze jon- geren	8%	6,5%	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
aandeel 23+ werkloos	15%	5%	Dalende trend t.o.v. 2020	Dalende trend t.o.v. 2025	Amsterdams gemiddelde
aandeel personen met bijstand	8,5%	5,7%	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde
Meer mensen vinden de weg naar schuldhulp- verlening --> aandeel mensen met schulden (gem.)	4,3%	2,4%	Dalende trend t.o.v. 2020	Dalende trend t.o.v. 2025	Amsterdams gemiddelde
aandeel jongeren 18-26 met een - WW-uitkering - Bijstandsuitke- ring	1,0 % 2,2%	0,7% 2,0%	Dalende trend t.o.v. 2020	Amsterdams gemiddelde	Nederlands gemiddelde

Bron: OIS; analyses gemaakt in opdracht van door-
braakteams

BIJLAGE 3: INDICATIEVE MEERJARENRAMING PER AMBITIE EN PER DOORBRAAK

Meerjarenbegroting Masterplan Zuidoost				
	2021	2022	2023 – 2028 gemiddeld per jaar	2029–2034 gemiddeld per jaar
AMBITIE 1: Meedoen + inclusie				
projectleider ; (vanuit team programmadirecteur)	nvt			
1.Zuidoost is de plek waar je experts vindt en expert kunt worden in 'de inclusieve en diverse maatschappij van de 21e eeuw'	€ 225.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
2.Kinderen en jongeren van Zuidoost staan centraal	€ 65.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
3. kunst en cultuur wereld Zuidoost; kleine initiatieven stimuleren; the gift of colour; place making	€ 200.000	€ 150.000	€ 100.000	€ 40.000
4.Doorlopend in gesprek met steeds meer mensen over het Masterplan; iedereen praat mee	€ 155.000	€ 155.000	€ 155.000	€ 155.000
5.Inrichten gezamenlijke communicatie Alliantie met Zuidoost, bondgenoten en partners en elkaar;	€ 50.000	€ 0	€ 0	€ 0
7. ruimte voor onverwachte zaken e/o uitvoeren voorstellen kinderen, jongeren, bewoners	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
	€ 745.000	€ 705.000	€ 655.000	€ 595.000
2 Doorbraak: samen gericht inzetten op hetzelfde, gezamenlijk in 1 team, maatregelen in domeinen versterken elkaar wederzijds, accupunctuur–precisie–maatwerk in buurten en voor groepen				
projectleider (vanuit team programmadirecteur)	nvt			
1.WijkActieTeams Veiligheid: op locaties 1. Venserpolder, 2. G-buurt; 3. Holendrecht	€ 1.250.000	1.250.000	1.250.000	€ 750.000
2.Interventiekraacht vergroten op groepsaankpak (drill), complexe casuïstiek, aanwezigheid straat & optimalisatie van groepsaankpak, ingebed ZSM recht, wapens (3fte)	€ 1.000.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000	€ 1.250.000
3.Stroomlijnen aankpak drugshandel	pm	pm	pm	pm
4.Hotspot aankpak: integrale inzet op wonen, leefbaarheid, openbare ruimte, veiligheid etc daar waar het het meest nodig is: 1. G-buurt Noord, Holendrecht-West; 3. Venserpolder (3 in 2021; 6 in 2022)	€ 1.140.000	€ 1.880.000	€ 1.780.000	€ 0
5.Aanpakken Woonfraude (o.a. verbonden aan WijkActieTeam Veiligheid en hotspot aankpak)	€ 600.000	€ 900.000	€ 500.000	€ 300.000
6.Instroom bevorderen van weerbaardere bewoners door (tijdelijk) aanpassen toewijzingsregels en verhogen inkomensgrenzen in ontwikkelbuurten en hotspot-locaties	nvt			
7.Extra investeringskracht t.b.v. leefbaarheid ontwikkelbuurten en hotspotlocaties; (tijdelijke) afschaffing verhuurdersheffing, middelen te besteden in deze buurten en locaties	nvt			
8.Meer huisvesting voor jongeren uit Zuidoost in Zuidoost: 370 nieuwbouw jongeren woningen in 2021, jongeren uit Zuidoost kunnen zich als eerste inschrijven op jongerenwoningen	€ 560.000	pm	pm	pm
9.Bouwen voor de buurt: 1. bevorderen doorstroom bewoners Zuidoost naar nieuwbouwlocaties; 2. afwijken 40-40-20 regel op buurtniveau en hotspotlocaties; 3. Zuidoost als startlocatie voor 1000 woningen betaalbare koop en middeldure huur;	€ 2.500.000	€ 2.500.000	€ 2.500.000	€ 2.500.000
10.Voorkomen toekomstige leefbaarheid- en veiligheidsproblematiek; (al dan niet tijdelijk) bouwen op flanken A9 (invbesluit; daarna VEF)	€ 250.000	€ 50.000	pm	pm
11. openbare ruimte schoon, heel, veilig, (schouw) ruimtelijke inrichting; extra mijb naast effectiever richten reguliere inzet en ontwbuurten	€ 100.000	pm	pm	pm
12. ruimte voor onverwachte zaken cq uitvoeren voorstellen jongeren, bewoners, wijkprofessionals	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
	€ 7.450.000	€ 8.130.000	€ 7.580.000	€ 4.850.000
3. Doorbraak: versterken infrastructuur voor opgroeien en ontwikkelen in Zuidoost; samen committeren en uitvoeren				
inhoudelijk projectleiding ; 1 fte o/z'd	€ 100.000			
1.Een samenhangende aankpak voor de leeftijd min 9 maanden tot 6 jaar, toegankelijk voor alle kinderen;	€ 300.000	€ 500.000	€ 875.000	€ 500.000
2.De ideale Zuidoost basisschool;	€ 500.000	€ 3.000.000	€ 12.000.000	€ 8.800.000
3.De overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs;				
4.De ideale Zuidoost middelbare school;	€ 500.000	€ 4.000.000	€ 4.500.000	€ 1.000.000
5.De overgang van middelbaar onderwijs naar vervolg onderwijs en werk	pm	pm	pm	pm
6.Jongerenvoorzieningen bij de school (4) en in de wijk; extra sportvoorzieningen	€ 1.000.000	€ 2.000.000	€ 3.500.000	€ 3.000.000
7. (naar voren halen e/o) extra investeringen gebouwen maatschappelijke voorzieningen (scholen o.a.)	pm	pm	pm	
8. ruimte voor onverwachte zaken cq uitvoeren voorstellen kinderen, jongeren, ouders, leerkrachten	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
	€ 2.450.000	€ 9.550.000	€ 20.925.000	€ 13.350.000
4. Doorbraak: de opstap naar werk staat centraal, niet langer de afstap; Publiek privaat samenwerken op 1 speelveld; Altijd aan het werk of op weg naar werk				
inhoudelijk projectleider ; vanuit wpi; 0,5 fte	€ 50.000			
A1 Doorontwikkelen duurzame publiek private samenwerking	€ 330.000	€ 280.000	€ 180.000	€ 0
A2 Meer jongeren <30 aan het werk of op school	€ 1.425.000	€ 1.425.000	€ 1.425.000	€ 500.000
A3 Opleidingstrajecten in combinatie met stage/baangaranties in kansrijke sectoren	€ 1.200.000	€ 1.200.000	€ 1.200.000	€ 500.000
A4 Werkgevers-/ondernemersaankpak; 1 loket	€ 470.000	€ 470.000	€ 470.000	€ 0
A5 Soepele overgang (vervolg) onderwijs- werk (= samen met 3.5)	pm	pm	pm	€ 0
A6 hotspot aankpak werk (met alle andere hotspot aankpakken)	€ 350.000	€ 700.000	€ 700.000	€ 0
A7 ruimte voor onverwachte zaken cq uitvoeren voorstellen jongeren, werkgevers, ondernemers, bemiddelaars, roc's, hva, w.o., etc	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
	€ 3.875.000	€ 4.125.000	€ 4.025.000	€ 1.050.000
5. Doorbraak: Gebiedsgericht sturen en prioriteren, mandaat naar de uitvoering, samen in multidisciplinaire teams met mandaat	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
inhoudelijk projectleider ; vanuit team programmadirecteur; stadsdeel + clusterteam dir sociaal (0,5 fte)	€ 50.000	€ 0		
5.1 Gezamenlijk opdrachtgeverschap vanuit een brede coalitie van partners in Zuidoo st ; en integrale samenwerking aan de opgave vanuit dit part	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5.2 Gebiedssturing wordt leidend in Zuidoo st ; prioriteit geven aan Zuidoo st ; voorrang Zuidoo st bij inzet van middelen en mensen.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5.3 Effectieve communicatie-en escalatielijnen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5.4 We werken in multidisciplinaire teams met mandaat en zetten talent in passend bij de opgave	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5.5 Vereenvoudiging processen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5.6 Invulling bondgenootschap Rijk-Amsterdam	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	€ 50.000	€ 0	€ 0	€ 0
investering tbv onderdeel bestuursopdracht versterking stadsdeelorganisatie				
versterking stadsdeelorganisatie en basis op orde brengen tbv uitvoering masterplan	€ 1.253.000	€ 1.253.000	€ 420.000	€ 0
	€ 1.253.000	€ 1.253.000	€ 420.000	€ 0
algemeen communicatie				
uitvoeren communicatie: verbinding tussen doorbraakteams en tussen en met bewoners 12fte	€ 148.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
projectleider/trekker communicatie 1fte	€ 135.000	€ 135.000	€ 135.000	€ 135.000
	€ 283.000	€ 285.000	€ 285.000	€ 285.000
algemeen: Lerende aankpak				
monitoring; jaarlijkse effectmeting (outcome)	€ 20.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
monitoring; outputmeting per kwartaal	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
monitoring; 5-jaarlijkse evaluatie	€ 0	€ 0	€ 8.000	€ 8.000
	€ 28.000	€ 23.000	€ 31.000	€ 31.000
onafhankelijk programmabureau				
programmadirecteur 0,8 fte	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
programma coordinator 0,8fte	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
proces/programmaleiders ambities 3fte	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000
programmasecretaris 0,8 fte	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000
financieel adviseur 0,5fte	€ 30.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
secretaresse 0,8fte	€ 75.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
werkbudget programmadirecteur	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
	€ 800.000	€ 795.000	€ 795.000	€ 795.000
	€ 16.934.000	€ 24.866.000	€ 34.716.000	€ 20.956.000
Totaal kolommen				
	x 1 jaar:	x 1 jaar:	x 6 jaar:	x 6 jaar:
Totale investering per periode	€ 16.934.000	€ 24.866.000	€ 208.296.000	€ 125.736.000
totale investering som jaarperiodes = totale 20 jarige investering masterplan Zuidoost : ! 446.065.000				